

درستنامه قانون یار جزای عمومی - چاپ ۳

اصلاحیه	أدرس	
	صفحه	عنوان
<p>نکته- نکته ۱۶ به این شکل اصلاح گردد: (تا قبل از تصویب قانون هوای پاک مصوب ۱۳۹۶، آلودگی صوتی در قوانین و آیین نامه های مختلفی جرم انگاری شده بود اما در ماده ۳۹ این قانون آلودگی صوتی در منابع ثابت صراحتاً جرم شناخته شده و قانونگذار برای آن مجازات در نظر گرفته است. اما آلودگی در منابع متحرک تنها یک تخلف به حساب می آید.)</p>	۲۴	ذیل ماده ۲ ق.م.ا
<p>نکته- نظر به این که قانون کاهش مجازات حبس مصوب ۱۳۹۹ یک قانون ارفاق آمیز محسوب شده و مجازات برخی جرایم بر حسب این قانون، تقلیل یافته و یا تبدیل گشته به استناد بند «ب» ماده ۱۰ قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲، قضات واحد اجرای احکام کیفری موظف هستند پرونده هایی که مشمول هر نوع تخفیفی در خصوص قانون مذکور می گردند را به دادگاه صادر کننده حکم قطعی، جهت اتخاذ تصمیم ارسال نمایند.</p>	۶۳	ذیل ماده ۱۰ ق.م.ا
<p>نکته ۱- به ماده ۱۸ ق.م.ا مصوب ۱۳۹۲ طبق قانون کاهش مجازات حبس تعزیری تبصره ای به این شرح الحاق شده است. تبصره- چنان چه دادگاه در حکم صادره مجازات حبس را بیش از حداقل مجازات مقرر در قانون تعیین کند؛ باید مبتنی بر بندهای مقرر در این ماده و یا سایر جهات قانونی، علت صدور حکم به بیش از حداقل مجازات مقرر را ذکر کند و عدم رعایت مفاد این تبصره موجب مجازات انتظامی درجه چهار می باشد.</p> <p>نکته ۲- قانونگذار در ماده ۲ قانون کاهش مجازات حبس تعزیری ۱۳۹۹ در قالب الحاق یک تبصره به ماده ۱۸ قانون مجازات اسلامی ۱۳۹۲ دادگاه را مکلف کرده است در صورت تعیین حبس بیش از حداقل های مقرر قانونی، علت را در حکم صادره ذکر کند و آلاً مجازات انتظامی درجه ۴ را در پی دارد.</p> <p>نکته ۳- به استناد رأی وحدت رویه شماره ۷۹۵ مورخ ۱۳۹۹/۶/۱۸ :</p>	۹۲	ذیل ماده ۱۸ ق.م.ا
<p>با عنایت به این که مطابق فراز دوم ماده ۱۸ قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲ با اصلاحات بعدی، «نوع، مقدار، کیفیت اجرا و مقررات مربوط به تخفیف، تعلیق، سقوط و سایر احکام تعزیر به موجب قانون تعیین می شود» و تشدید مجازات موضوع ماده ۱۲۷ قانون مذکور شامل انواع تعزیر از جمله شلاق نیز می شود، همچنین مقررات ماده ۱۹ همین قانون بنا به صراحت تبصره ۴ آن، تنها جهت تعیین درجه مجازات است و لذا دلالتی بر استثنای مجازات شلاق تعزیری از شمول احکام عام راجع به تشدید مجازات ندارد و قاعده «لتعزیر دون الحد» نیز ناظر به تعیین مجازات بدون اعمال کیفیات مشدده است، بنا به مراتب، تشدید مجازات شلاق تعزیری با رعایت سایر شرایط قانونی فاقد اشکال است. و رأی شماره ۳۰۴۱ - ۱۵/۱۲/۱۳۹۸ شعبه ۱۷ دادگاه تجدیدنظر استان اصفهان تا حدی که با این نظر انطباق دارد به اکثریت آراء صحیح و قانونی تشخیص داده می شود. این رأی طبق ماده ۴۷۱ قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲ با اصلاحات بعدی، در موارد مشابه برای شعب دیوان عالی کشور و دادگاهها و سایر مراجع اعم از قضایی و غیر آن لازم الاتباع است.</p>	۹۵	ذیل ماده ۱۹ ق.م.ا
<p>نکته ۱- مجازات حبس ابد غیر حدی در قوانین متفرقه به موجب قانون کاهش مجازات حبس تعزیری ۱۳۹۹ به حبس درجه یک تبدیل می شوند. این موضوع به عنوان تبصره ۶ می بایست به ماده ۱۹ ق.م.ا افزوده شود.</p> <p>تبصره ۶- تمام حبس های ابد غیر حدی مقرر در قانون، به حبس درجه یک تبدیل می شود.</p> <p>نکته ۲- نکته ۹ ص ۹۷ : (ماده ۱۸) به ← ماده ۱۹ تغییر یابد</p>	۱۱۵	سوالات بعد از ماده ۲۲ ق.م.ا
<p>پاسخ سوال ۲۷ به نظر می رسد گزینه «د» صحیح باشد چرا که با کمی دقت در گزینه چ متوجه می شویم عبارت (...ار تکاب جرم نیز...) یعنی دو شرط با هم باید وجود داشته باشد که این از ماده ۲۲ ق.م.ا برداشت نمی شود بلکه در ماده مذکور عبارت (...با انحراف...) نشان می دهد یکی از شرایط هم برای اعمال مجازات انحلال و مصادره اموال کافی است.</p> <p>پاسخ سؤال ۳۷ ص ۱۱۵ یک خط مانده به پایان صفحه به شکل رو به رو اصلاح شود</p> <p>(۷۱ امکان مجازات ← ۷۱ امکان استفاده)</p>	۱۱۶	ذیل ماده ۲۳ ق.م.ا
<p>نکته ۱- ماده ۲۳ ق.م.ا مصوب ۱۳۹۲ به استناد قانون کاهش مجازات حبس تعزیری مصوب ۱۳۹۹ علاوه بر مجازات حد، قصاص، کلیه درجات جرایم تعزیری را مشمول مجازات تکمیلی دانسته است و نسبت به مقررات سابق، درجات تعزیری ۷ و ۸ هم در ذایره شمول مفاد ماده ۲۳ ق.م.ا مصوب ۱۳۹۲ قرار گرفته اند. (ماده ۲۳- دادگاه می تواند فردی را که به حد، قصاص یا مجازات تعزیری محکوم کرده است، با رعایت شرایط مقرر در این قانون، متناسب با جرم ارتكابی و خصوصیات وی به یک یا چند مجازات از مجازات های تکمیلی بند ها و تبصره های این ماده محکوم نماید:)</p> <p>نکته ۲- نکته ۱۱ در ص ۱۱۸ حذف یا به شرح ذیل اصلاح شود : با توجه به قانون کاهش مجازات حبس تعزیری مصوب ۱۳۹۹ علاوه بر جرایم تعزیری درجه یک تا شش قاضی دادگاه در راستای سیاست فردی کردن مجازات ها می تواند در جرایم تعزیری درجه ۷ و ۸ هم از مجازات تکمیلی استفاده نماید.</p>		

اصلاحیه	آدرس	
	صفحه	عنوان
<p>نکته ۳- تجویز اعمال کیفرهای تکمیلی در قلمرو جرایم تعزیری درجه ۷ و ۸ از طریق اصلاح این ماده به واسطه قانون کاهش مجازات حبس تعزیری ۱۳۹۹ به این جهت بوده است که با اصلاح ماده ۱۰۴ قانون مجازات اسلامی ۱۳۹۲ و اعمال تبصره الحاقی به این ماده بسیاری از جرایم از درجات بالاتر، به درجات ۷ و ۸ تقلیل درجه یافته اند. در این جرایم دادگاه می‌تواند از مجازات تکمیلی استفاده کند و بدین سان اثر بازدارندگی مجازات حفظ می‌شود(مصدق، محمد ۱۳۹۹ «شرح قانون کاهش مجازات حبس تعزیری مصوب ۱۳۹۹ انتشارات جنگل، جاودانه، چاپ سوم: ص ۳۶)</p> <p>نکته ۴- سؤال ۸ با توجه به تغییرات حاصله ناشی از قانون کاهش مجازات حبس تعزیری ۱۳۹۹ هم گزینه ب و هم گزینه «ج» صحیح است.</p> <p>نکته ۵- سؤال ۱۰ گزینه ب صحیح است در صورتی که انتهای عبارت این گزینه به صورت زیر تغییر یابد:</p> <p>ب) اختیاری است- حدود قصاص و جرایم تعزیری با مجازات تا درجه شش ← ب) اختیاری است- حدود، قصاص و جرایم تعزیری با مجازات درجه یک تا هشت</p>		
<p>نکته ۱- ماده ۲۸ ق.م.ا به صورت زیر اصلاح می‌شود:</p> <p>ماده ۲۸- کلیه مبالغ مذکور در این قانون و سایر قوانین از تاریخ تصویب آن ها در مورد تمام جرایم و تخلفات از جمله مجازات نقدی، به تناسب نرخ تورم اعلام شده از سوی بانک مرکزی هر سه سال یک بار به پیشنهاد وزیر دادگستری و تصویب هیأت وزیران تعدیل و در مورد احکامی که بعد از آن صادر می‌شود، لازم الاجرا می‌گردد.</p> <p>نکته ۲- در مواقعی که شخصی به موجب حکم دادگاه به مجازات جزای نقدی محکوم شده باشد سپس جزای نقدی تعدیل یافته و افزایش پیدا کند در مقام اجرای حکم مبلغ مندرج در دادنامه ملاک است زیرا حکم صادره مربوط به زمان قبل از تعدیل می‌باشد. در ضمن این افزایش موجب تغییر درجه مجازات ها نمی‌شود.</p>	ذیل ماده ۲۸ ق.م.ا	۱۴۵
<p>پاسخ سؤال ۳ به نظر می‌رسد هیچ یک از گزینه ها کامل نیست هر چند نظر طراح محترم بر روی گزینه د بوده است در ضمن گزینه (ب) هم از عبارت توقیف سلاح بود آن وقت صحیح بود حال آن که در گزینه (ب) از عبارت ضبط سلاح استفاده شده که ناصحیح است.</p>	اصلاح سؤالات و پاسخ بعد از ماده ۳۵ ق.م.ا	۱۵۳
<p>نکته ۱- ماده ۳۷ ق.م.ا مصوب ۱۳۹۲ طبق قانون کاهش مجازات حبس ۱۳۹۹ به شرح ذیل تغییر یافته و اصلاح می‌گردد:</p> <p>(ماده ۳۷ (اصلاحی ۱۳۹۹/۲/۲۳) در صورت وجود یک یا چند جهت از جهات تخفیف، دادگاه می‌تواند مجازات تعزیری را به نحوی که به حال متهم مناسب تر باشد به شرح زیر تقلیل دهد و یا تبدیل کند:</p> <p>الف- تقلیل مجازات حبس به میزان یک تا سه درجه در مجازات‌های درجه چهار و بالاتر</p> <p>ب- تقلیل مجازات حبس درجه پنج و درجه شش به میزان یک تا دو درجه یا تبدیل این مجازات و مجازات حبس درجه هفت حسب مورد به جزای نقدی متناسب با همان درجه</p> <p>پ- تبدیل مصادره کل اموال به جزای نقدی درجه یک تا چهار</p> <p>ت- تقلیل انفصال دائم به انفصال موقت به میزان پنج تا پانزده سال</p> <p>ث- تقلیل سایر مجازات‌های تعزیری به میزان یک یا دو درجه یا تبدیل آن به مجازات دیگر از همان درجه یا یک درجه پایین تر؛</p> <p>تبصره- چنان چه در اجرای مقررات این ماده یا سایر مقرراتی که به موجب آن مجازات تخفیف می‌یابد، حکم به حبس کمتر از نود و یک روز صادر شود، به مجازات جایگزین مربوط تبدیل می‌شود.)</p> <p>نکته ۲- نکته ۶ صفحه ۱۵۸ به صورت زیر اصلاح می‌شود:</p> <p>تخفیف مجازات بر اساس ماده ۳۷ ق.م.ا (اصلاحی ۱۳۹۹) به صورت <u>تقلیل و تبدیل می‌باشد بند الف/ب/ت/ث</u> به تقلیل و بند ب/پ/ا به تبدیل اشاره دارند.</p> <p>نکته ۳- نکته شماره ۷ صفحه ۱۵۸ حذف شود. لذا شماره نکات:</p> <p>نکته ۸ ← نکته ۷ و نکته ۹ ← نکته ۸ نکته ۱۷ ← نکته ۱۶ نکته ۱۸ ← نکته ۱۷</p> <p>نکته ۴- نکته شماره ۸ صفحه ۱۵۸ به صورت زیر اصلاح شود:</p> <p>امکان تخفیف مجازات در مقررات تعدد جرم وجود دارد و نحوه اعمال آن در بند «خ» ماده ۱۳۴ ق.م.ا (اصلاحی ۱۳۹۹) بیان شده است.</p> <p>نکته ۵- نکته ۹ ص ۱۵۹ با توجه به قانون کاهش مجازات حبس تعزیری ۱۳۹۹ عبارت انتهایی خط دوم (...در بندهای...) و ابتدایی خط سوم (...الف و ب این ماده ...) حذف شوند.</p> <p>نکته ۶- به انتهای نکته ۱۴ ص ۱۶۰ این مورد هم اضافه شود: ۴- مطابق ماده ۳ قانون تشدید مجازات اسیدپاشی و حمایت از بزه دیدگان ناشی از آن مصوب ۱۳۹۸ باید گفت جرایم موضوع این قانون و شروع به آن قابل تخفیف، تعلیق و آزادی مشروط نیست مگر این که اولیاء دم یا بزه دیده اعلام گذشت کرده باشند که در این صورت دادگاه مجازات مرتکب را یک درجه تخفیف می‌دهد.</p> <p>نکته ۷- خط پایانی ص ۱۶۱ و خط اول ص ۱۶۲ می‌بایست به عنوان یک نکته به ذیل ماده ۱۱ قانون مجازات اسلامی منتقل شود.</p>	ذیل ماده ۳۷ ق.م.ا	۱۵۸

اصلاحیه	آدرس	
	صفحه	عنوان
<p>نکته ۱۸- بر اساس قانون کاهش مجازات حبس تعزیری ۱۳۹۹ و اصلاح ماده ۳۷ ق.م.ا : امکان تقلیل مجازات حبس درجه ۵ و ۶ به ۴ میزان یک تا دو درجه وجود دارد. امکان تبدیل مجازات حبس درجه ۵ و ۶ و ۷ به ۴ حسب مورد به جزای نقدی متناسب با همان درجه وجود دارد. (در مجازات حبس درجه ۷ صرفاً تبدیل مجازات پیش بینی شده است و امکان تقلیل وجود ندارد)</p> <p>نکته ۱۹- تبدیل الزامی مجازات حبس به جایگزین حبس وفق تبصره ماده ۳۷ ق.م.ا (اصلاحی ۱۳۹۹) در مواردی است که در اجرای مقررات ماده فوق یا سایر مقرراتی که به موجب آن مجازات تخفیف می‌یابد، حکم به حبس کمتر از نود و یک روز صادر شود.</p> <p>نکته ۲۰- در مورد نحوه تعیین کیفر در جرایم تعزیری با کیفر حبس درجه هفت سه وضعیت متصور است :</p> <p>۱- (عدم وجود جهات مخففه + فقدان سابقه محکومیت کیفری) در این صورت دادگاه مکلف است وفق بندهای «ب» مواد ۸۳ الی ۸۶ قانون مجازات اسلامی ۱۳۹۲ حکم به مجازات جایگزین حبس صادر کند.</p> <p>۲- (عدم وجود جهات مخففه + دارای سابقه محکومیت کیفری) در این صورت دادگاه مکلف است حکم حبس درجه ۷ یعنی بیش از سه تا شش ماه را صادر نماید.</p> <p>۳- (وجود جهات مخففه) در این صورت دادگاه می‌تواند طبق بند «ب» ماده ۳۷ ق.م.ا مجازات حبس تعزیری درجه ۷ را به جزای نقدی درجه ۷ تبدیل کند.</p>	نکات الحاقی به ماده ۳۷ ق.م.ا (اصلاحی ۱۳۹۹)	۱۶۲
<p>گزینه الف سوال ۳ ص ۱۶۶ به این صورت تغییر یابد : الف) وفق مقررات ماده ۳۷ و ۳۸ قانون مجازات اسلامی عمل می‌شود. در پاسخ سوال ۳ ص ۱۷۰ : از خط چهارم پاسخ سوال ۳ یعنی تبصره ۳ الی قبل پاسخ سوال ۴ حذف و به جای آن، بند خ ماده ۱۳۴ ق.م.ا و ماده ۱۳۹ ق.م.ا (اصلاحی ۱۳۹۹) جایگزین شوند.</p> <p>سوال ۵ ص ۱۶۶ به صورت زیر اصلاح شود ح:</p> <p>سوال ۵- در اعمال تخفیف مجازات کدام یک از مجازات های زیر به میزان یک تا دو درجه تقلیل یافته یا به مجازات دیگر از همان درجه یا یک درجه پایین تر تبدیل می‌گردد؟</p> <p>در پاسخ سوال ۵ ص ۱۷۰ - گزینه د صحیح است به استناد ماده ۳۷ ق.م.ا (اصلاحی ۱۳۹۹)</p> <p>در پاسخ سوال ۷ ص ۱۷۱ - گزینه ب صحیح است به استناد ماده ۳۷ ق.م.ا (اصلاحی ۱۳۹۹)</p> <p>در پاسخ سوال ۸ ص ۱۷۱ - گزینه ب صحیح است به استناد ماده ۳۷ ق.م.ا (اصلاحی ۱۳۹۹)</p> <p>سوال ۱۲ گزینه ج به این صورت اصلاح شود ک شلاق تعزیری درجه ۶ به جزای نقدی درجه ۶ یا ۷</p> <p>در پاسخ سوال ۱۲ ص ۱۷۱ - گزینه د صحیح است به استناد ماده ۳۷ ق.م.ا (اصلاحی ۱۳۹۹) و این که وفق بند ب ماده ماده مذکور تبدیل حبس درجه ۵ و ۶ به جزای نقدی متناسب با همان درجه نه پایین تر لذا دادگاه نمی‌تواند موارد مندرج در گزینه «د» را انجام دهد.</p> <p>در پاسخ سوال ۲۱ ص ۱۷۳ - گزینه د صحیح است به استناد ماده ۳۷ ق.م.ا (اصلاحی ۱۳۹۹) چرا که وفق بند ث ماده مذکور در مورد تبدیل سایر مجازات ها باید گفت تبدیل به همان درجه یا یک درجه پایین تر امکان دارد نه دو درجه. (هر چند طبق مقررات قبلی یعنی قبل از تصویب قانون کاهش مجازات حبس تعزیری مصوب ۱۳۹۹ وضع به ترتیب دیگری بود)</p>	اصلاح سوالات و پاسخ ذیل ماده ۳۷ الی ۳۹ ق.م.ا	صفحات ۱۶۶ الی ۱۷۳
<p>نکته ۱- با توجه به تبصره ۲ ماده ۱۱۵ ق.م.ا مصوب ۱۳۹۲ که به ماده ۴۰ ق.م.ا اشاره نموده می‌توان نتیجه گرفت که مقررات تعویق صدور حکم در رابطه با جرایم تعزیری منصوص شرعی اعمال نمی‌گردد.</p>	ذیل ماده ۴۰ ق.م.ا	۱۷۴
<p>نکته ۱- یک تبصره به شرح زیر به ماده ۴۷ قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲ الحاق می‌شود :</p> <p>تبصره (اصلاحی ۱۳۹۹/۲/۲۳)- در جرایم علیه امنیت داخلی و خارجی کشور در صورت همکاری مؤثر مرتکب در کشف جرم و شناسایی سایر متهمان، تطبیق بخشی از مجازات بلا مانع است. همچنین تطبیق مجازات جرایم علیه عفت عمومی (به جز جرایم موضوع مواد ۶۳۹ و ۶۴۰ کتاب پنجم قانون مجازات اسلامی تعزیرات و مجازات‌های بازدارنده مصوب ۱۳۷۵ با اصلاحات و الحاقات بعدی) و کلاهبرداری و کلیه جرایم در حکم کلاهبرداری و جرایمی که مجازات کلاهبرداری درباره آن ها مقرر شده یا طبق قانون کلاهبرداری محسوب می‌شود و شروع به جرایم مقرر در این تبصره، بلا مانع است. رعایت ماده ۴۶ این قانون در خصوص این تبصره الزامی است.</p> <p>نکته ۲- به نکته ۵ صفحه ۱۸۹ در انتهای آن داخل پرانتز () به صورت زیر اضافه شود ح:</p> <p>(پیش از قانون کاهش مجازات حبس تعزیری مصوب ۱۳۹۹ مجازات کلاهبرداری، تحصیل مال از طریق نامشروع و اختلاس قابل تطبیق و تخفیف نبود ولی با لحاظ اصلاح ماده ۷۲۸ ق.م.ا و نسخ تبصره ۱ ماده ۱ و تبصره ماده ۲ و تبصره ۶ ماده ۵ قانون تشدید مجازات مرتکبین ارتشاء و اختلاس و کلاهبرداری ۱۳۶۷ این ممنوعیت از بین رفته است و مجازات جرایم یاد شده همانند سایر جرایم تعزیری قابل تطبیق و تخفیف می‌باشند.)</p>	ذیل ماده ۴۷ ق.م.ا	۱۸۸

اصلاحیه	آدرس	
	صفحه	عنوان
<p>نکته ۳- ذیل ماده ۴۷ ق.م.ا (اصلاحی ۱۳۹۹) - به موجب رأی وحدت رویه شماره ۷۷۸ مورخ ۱۳۹۸/۳/۲۸:</p> <p>نظر به اینکه بر حسب مستفاد از بند الف ماده ۱ ق. مبارزه با قاچاق کالا و ارز جرائم مذکور در ماده ۷۰۲ اصلاحی قانون مجازات اسلامی نظر به اینکه بر حسب مستفاد از بند ت ماده ۴۷ قانون مجازات اسلامی (قابل تعلیق نبودن قاچاق عمدۀ مشروبات الکلی) خارج است، از این رو اجرای مجازات این جرائم با رعایت شرایط مقررۀ در ماده ۴۶ قانون اخیر قابل تعلیق است.</p> <p>نکته ۴- نکته ۱۰ ذیل ماده ۴۷ ق.م.ا (اصلاحی ۱۳۹۹) - با توجه به الحاق یک تبصره به ماده ۴۷ ق.م.ا (به واسطه قانون کاهش مجازات حبس تعزیری ۱۳۹۹) چند موضوع باید مورد توجه باشد: ۱- قانونگذار موارد ممنوعیت تعلیق را تا اندازه ای تعدیل نموده است. ۲- در تبصره الحاقی به ماده ۴۷ ق.م.ا تنها از تعلیق نام برده شده است و به تعویق اشاره ای نشده است. ۳- تعلیق مجازات کلاهبرداری صرفاً نظر از نصاب آن تجویز شده است بنابراین کلاهبرداری، به صورت مطلق قابل تعلیق است. ۴- در بند الف ماده ۴۷ ق.م.ا جرایم علیه امنیت داخلی و خارجی کشور به طور مطلق غیر قابل تعلیق اعلام شده بود ولی در تبصره در صورت همکاری مؤثر در کشف جرم و شناسایی سایر متهمان، تعلیق بخشی از مجازات بلامانع است. ۵- پیش از الحاق یک تبصره مذکور به ماده ۴۷ ق.م.ا همه جرایم علیه عفت عمومی غیر قابل تعلیق بودند ولی در حال حاضر تنها مواد ۶۳۹ و ۶۴۰ ق.تعزیرات ۱۳۷۵ غیر قابل تعلیق می‌باشند.</p> <p>نکته ۵- نکته ۱۱ - بر اساس نظریه مشورتی اداره حقوقی قوه قضاییه به شماره ۷/۱۱ مورخ ۱۳۹۶/۱/۱۸: « مقنن بنا به مصالحی تعلیق اجرای مجازات و تعویق صدور حکم را در مورد بعضی از جرایم ممنوع اعلام کرده و این ممنوعیت به شرح مذکور در ماده ۴۷ ق.م.ا مصوب ۱۳۹۲ شامل کلیه کسانی است که به نحوی در ارتکاب جرایم یا شروع به آن‌ها دخیل اند؛ (اعم از مباشر، شریک و معاون جرم) زیرا ممنوعیت مذکور ناظر به جرم است نه مرتکب یا مرتکبان آن؛ و تصریح ممنوعیت مذکور در تعزیر بدل از قصاص نفس، معاونت در قتل عمدی و محاربه و افساد فی الارض در بند «ث» ماده مرقوم به این لحاظ است که جرایم موجب حد و قصاص به هیچ وجه مشمول تعلیق و تعویق صدور حکم مقرر در قانون مورد بحث نمی‌شود.» دکتر مصدق با این نظریه مخالف است و معتقدند ممنوعیت تعلیق اجرای مجازات در جرایم موضوع ماده ۴۷ ق.م.ا ۱۳۹۲ صرفاً برای مباشران جرایم ارتكابی است و شامل معاونت در جرایم مذکور نمی‌شود؛ بنابراین عدم تصریح مقنن به جواز تعلیق مجازات معاونت در جرایم مذکور در اصلاحیه اخیر به معنای عدم تجویز تعلیق در معاونت در جرایم مذکور نیست. بر این اساس، در معاونت در جرایم مذکور نیز هم چنان تعلیق جایز است؛ هر چند اداره حقوقی قوه قضاییه سابقاً نظر مخالفی ارائه کرده بود. نگارنده کتاب حاضر نیز با نظر دکتر مصدق موافق است.</p>		
<p>گزینۀ الف سوال ۲۵ ص ۱۹۹ به این صورت نوشته شود: الف) تعلیق اجرای مجازات با توجه به شرایط مقرر در قانون حالا پاسخ داده شود در ص ۲۰۲ با الحاق تبصره به ماده ۴۷ ق.م.ا به واسطه قانون کاهش حبس تعزیری مصوب ۱۳۹۹ به نظر می‌رسد گزینۀ الف پاسخ سؤال باشد.</p>	صفحات ۱۹۵ الی ۲۰۲	اصلاح سوال و پاسخ ذیل ماده ۴۶ الی ۵۵ ق.م.ا
<p>نکته ۱- یک تبصره به شرح زیر به ماده ۵۷ قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲ الحاق می‌شود:</p> <p>تبصره الحاقی به ماده ۵۷ ق.م.ا (اصلاحی ۱۳۹۹/۲/۲۳) - مقررات این ماده در مورد حبس‌های تعزیری درجه دو، درجه سه و درجه چهار، در صورت گذراندن یک چهارم مدت حبس قابل اعمال است.</p> <p>نکته ۲- نکته ای به ذیل ماده ۵۷ ق.م.ا اضافه شود مبنی بر این که: استفاده از نظام نیمه آزادی در جرایم تعزیری: الف) جرم تعزیری درجه ۱ ❌ امکان پذیر نیست.</p> <p>ب) جرم تعزیری درجه ۲، ۳ و ۴ ❌ بعد از گذشت یک چهارم مدت حبس امکان پذیر است.</p> <p>ب) جرم تعزیری درجه ۵، ۶ و ۷ ❌ نیازی به گذشت زمانی از حبس نیست.</p> <p>نکته ۳- نکته دیگری به ذیل ماده ۵۷ ق.م.ا اضافه شود مبنی بر این که: منظور از درجه های حبس تعزیری در ماده ۵۷ ق.م.ا (اصلاحی ۱۳۹۹) مجازات قانونی جرم ارتكابی است نه مجازات قضایی که در دادنامه قید شده است. لذا اگر مجازات قانونی جرمی حبس درجه یک باشد و به واسطه تخفیف مجازات قاضی یک درجه مجازات را تخفیف دهد و در دادنامه حبس درجه ۲ قید شود این قضیه باعث نمی‌شود که بتوان از نظام نیمه آزادی استفاده نمود.</p>	۲۰۴	ذیل ماده ۵۷ ق.م.ا
<p>نکته ۱- یک نکته دیگر به ماده ۵۸ قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲ اضافه شود: به استناد رأی وحدت رویه شماره ۷۶۴ مورخ ۱۳۹۶/۸/۹ هیأت عمومی دیوان عالی کشور آزادی مشروط نسبت به محکومان به حبس ابد اجرا نمی‌شود اما طبق تبصره ۶ ماده ۱۹ ق.م.ا (الحاقی ۱۳۹۹) چون حبس های ابد غیر حدی مقرر در قانون به حبس درجه ۱ تبدیل می‌شوند به نظر می‌رسد دیگری مبنی از لحاظ استفاده از آزادی مشروط نسبت به آن‌ها وجود ندارد.</p>	۲۰۶	ذیل ماده ۵۸ ق.م.ا
<p>نکته ۱- تبصره ماده ۶۲ ق.م.ا به عنوان تبصره ۱ ابقاء و دو تبصره به عنوان تبصره های ۲ و ۳ به شرح ذیل به ماده ۶۲ ق.م.ا مصوب ۱۳۹۲ الحاق می‌شود:</p> <p>تبصره ۲- مقررات این ماده در مورد حبس‌های تعزیری درجه دو، درجه سه و درجه چهار نیز پس از گذراندن یک چهارم مجازات‌های حبس قابل اعمال است.</p>	۲۰۹	ذیل ماده ۶۲ ق.م.ا

اصلاحیه	آدرس	
	صفحه	عنوان
<p>تبصره ۳- قوه قضائیه می‌تواند برای اجرای تدابیر نظارتی موضوع این ماده یا سایر مقرراتی که به موجب آن متهم یا محکوم تحت نظارت الکترونیکی قرار می‌گیرد، با نظارت سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور از ظرفیت بخش خصوصی استفاده کند. آیین‌نامه اجرایی این تبصره توسط معاونت حقوقی قوه قضائیه با همکاری مرکز آمار و فناوری و سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور تهیه می‌شود و به تصویب رییس قوه قضائیه می‌رسد.</p> <p>نکته ۲- نکته دیگر به ذیل ماده ۶۲ ق.م.ا اضافه شود مبنی بر این که: استفاده از سامانه تجهیزات الکترونیکی در جرایم تعزیری:</p> <p>الف) جرم تعزیری درجه ۱ ← امکان پذیر نیست.</p> <p>ب) جرم تعزیری درجه ۲، ۳، ۴ ← بعد از گذشت یک چهارم مدت حبس امکان پذیر است.</p> <p>پ) جرم تعزیری درجه ۵، ۶، ۷، ۸ ← نیازی به گذشت زمانی از حبس نیست.</p> <p>نکته ۳- نکته دیگری به ذیل ماده ۶۲ ق.م.ا اضافه شود مبنی بر این که: منظور از درجه های حبس تعزیری در ماده ۶۲ ق.م.ا (اصلاحی ۱۳۹۹) همانند نظام نیمه آزادی مجازات قانونی جرم ارتكابی است نه مجازات قضایی که در دادنامه قید شده است. لذا اگر مجازات قانونی جرمی حبس درجه یک باشد و به واسطه تخفیف مجازات، قاضی سه درجه مجازات را تخفیف دهد و در دادنامه حبس درجه چهار قید شود این قضیه باعث نمی‌شود که بتوان از سامانه تجهیزات الکترونیکی استفاده نمود.</p>		
<p>گزینه های سوال ۱ ص ۲۱۱ به این صورت تغییر یابد:</p> <p>الف) درجه ۳ تا ۸ به صورت مشروط به گذراندن مدتی از زمان حبس - نظام نیمه آزادی</p> <p>ب) درجه ۳ تا ۸ بدون نیاز به گذراندن مدتی از زمان حبس - تعویق مراقبتی</p> <p>ج) درجه ۵ تا ۸ به صورت مشروط به گذراندن مدتی از زمان حبس - نظام نیمه آزادی</p> <p>د) درجه ۵ تا ۸ بدون نیاز به گذراندن مدتی از زمان حبس - تعویق مراقبتی</p> <p>به انتهای پاسخ سوال ۱ ص ۲۱۵ خط سوم داخل پرانتز() اضافه شود ← با توجه به قانون کاهش مجازات حبس تعزیری در جرایم تعزیری درجه ۲ الی ۴ امکان استفاده از سامانه الکترونیکی به طور مشروط امکان پذیر است در حالی که در جرایم تعزیری</p> <p>گزینه های سوال ۲ ص ۲۱۱ به این صورت تغییر یابد:</p> <p>الف) درجه ۶ تا ۸ به صورت مشروط به گذراندن مدتی از زمان حبس - فقدان سوء سابقه کیفری مؤثر</p> <p>ب) درجه ۳ تا ۸ بدون نیاز به گذراندن مدتی از زمان حبس - جلب رضایت مجنی علیه</p> <p>ج) درجه ۵ تا ۸ بدون نیاز به گذراندن مدتی از زمان حبس - جبران ضرر و زیان</p> <p>د) درجه ۴ تا ۸ به صورت مشروط به گذراندن مدتی از زمان حبس - جبران ضرر و زیان</p> <p>گزینه ب سوال ۱۲ به این صورت تغییر یابد:</p> <p>ب) حبس های تعزیری درجه دو تا هفت - دادگاه صادر کننده حکم قطعی</p> <p>در پاسخ سوال ۱۲ هم عدد ۵ به عدد ۲ تغییر یابد و در انتها داخل پرانتز() بنویسید به استناد تبصره ۲ الحاقی به ماده ۶۲ ق.م.ا که به واسطه قانون کاهش مجازات حبس تعزیری مصوب ۱۳۹۹ حبس های تعزیری درجه ۲، ۳ و ۴ را هم به شرط گذراندن یک چهارم مدت حبس مشمول مقررات سامانه الکترونیکی قرار داده است.</p> <p>به انتهای پاسخ سوال ۱ ص ۲۱۵ خط سوم داخل پرانتز() اضافه شود ← با توجه به قانون کاهش مجازات حبس تعزیری در جرایم تعزیری درجه ۲ الی ۴ امکان استفاده از سامانه الکترونیکی به طور مشروط امکان پذیر است در حالی که در جرایم تعزیری</p>		
<p>۱- آیین نامه نحوه اجرای قرار تعلیق اجرای مجازات، آزادی مشروط، قرار تعویق صدور حکم، نظام نیمه آزادی و آزادی تحت نظارت سامانه های الکترونیکی و جایگزینی های حبس مصوب ۰۳/۰۲/۱۳۹۸</p> <p>در اجرای ماده ۵۵۷ قانون آیین دادرسی کیفری و بنا به پیشنهاد وزیر دادگستری، «آیین نامه نحوه اجرای قرار تعلیق اجرای مجازات، آزادی مشروط، قرار تعویق صدور حکم، نظام نیمه آزادی و آزادی تحت نظارت سامانه های الکترونیکی و مجازات های جایگزین حبس» به شرح مواد آتی است:</p> <p>فصل اول: کلیات</p> <p>ماده ۱- اصطلاحات و واژگان مذکور در این آیین نامه در معانی زیر بکار می رود:</p> <p>الف- قانون: قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲؛</p> <p>ب- قانون آیین دادرسی کیفری: قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲ با اصلاحات و الحاقات بعدی</p>	<p>۲۱۱ الی</p> <p>اصلاح سوالات و پاسخ بعد از</p> <p>ماده ۶۲ ق.م.ا</p> <p>۲۱۶</p>	
		<p>افزودن آیین نامه ماده ۶۳ مصوب ۱۳۹۸/۲/۳ و دستورالعمل ساماندهی زندانیان و کاهش جمعیت کیفری زندان ها مصوب ۱۳۹۸،۰۵،۳۱</p>

اصلاحیه	آدرس	
	عنوان	صفحه
<p>پ- سازمان: سازمان زندانها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور؛</p> <p>ت- سازمان قضایی: سازمان قضایی نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران؛</p> <p>ث- قاضی اجرا: قاضی اجرای احکام کیفری یا دادیار مجری حکم؛</p> <p>ج- دستگاه اجرایی: دستگاه اجرایی موضوع ماده ۵ قانون مدیریت خدمات کشوری و ماده ۲۹ قانون برنامه پنجساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی .</p> <p>چ- دستگاه پذیرنده نظامی: کليه نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران، وزارت دفاع و سازمان های وابسته به آنها و وزارت اطلاعات؛ از جمله مراکز و واحدهای امور بهداشتی و درمانی، آموزشی، فرهنگی، علمی، امور فنی و حرفه ای، کشاورزی، عمرانی، صنعتی، تولیدی، خدماتی، ورزشی و آماد و پشتیبانی؛</p> <p>ح- تأسیسات حقوقی: قرار تعلیق اجرای مجازات، آزادی مشروط، قرار تعویق صدور حکم، نظام نیمه آزادی، آزادی تحت نظارت سامانه‌های الکترونیکی و مجازات های جایگزین حبس، موضوع این آیین نامه .</p> <p>خ- مددکار اجتماعی: فردی است که دارای دانش مددکاری و علوم اجتماعی و مهارت در تنظیم روابط انسانی است و خدمات مددکاری را زیر نظر قاضی اجرا انجام می دهد .</p> <p>د- مأمور مراقبتی: فردی است که تحت نظارت قاضی اجرا وظایف مربوط در این آیین نامه را اجرا می کند. مأموران مراقبتی محکومین نظامی از بین ضابطان نظامی انتخاب می شوند .</p> <p>ذ- یگان: محلی است که فرد نظامی قبل از محکومیت در آن اشتغال داشته و یا در آنجا همچنان مشغول خدمت است .</p> <p>ر- دادگاه: دادگاه صادرکننده حکم قطعی</p> <p>ماده ۲- رییس کل دادگستری استان، رئیس سازمان قضایی نیروهای مسلح استان، دادستانهای عمومی، انقلاب و نظامی و دستگاه پذیرنده نظامی باید بستر لازم برای استفاده از تأسیسات حقوقی را فراهم سازند .</p> <p>ماده ۳- قاضی اجرا برای اجرای تأسیسات حقوقی از خدمات مددکاران اجتماعی موضوع مواد (۴۸۶) و (۴۸۷) قانون آیین دادرسی کیفری استفاده می کند .</p> <p>ماده ۴- اعمال مقررات این آیین نامه در مورد محکومین برخوردار از نظام نیمه آزادی، آزادی مشروط و تعلیق بخشی از مجازات زندان، مانع اعمال وظایف مراکز مراقبت بعد از خروج نیست .</p> <p>ماده ۵- در صورت انتقال یا مأموریت محکوم علیه نظامی به خارج از حوزه قضایی، یگان مکلف است موضوع را به منظور اقدام قانونی به اجرای احکام اعلام کند .</p> <p>فصل دوم- نحوه اجرای قرار تعویق صدور حکم و تعلیق اجرای مجازات</p> <p>ماده ۶- پس از صدور قرار تعویق صدور حکم یا قرار تعلیق اجرای مجازات و تعیین مدت آن توسط دادگاه، قاضی اجرا مرتکب را احضار و دستور یا دستورهای دادگاه و چگونگی اجرا را به وی تفهیم و همچنین شیوه هایی که امکان نظارت مأمور مراقبتی در طول دوره تعلیق یا تعویق صدور حکم را فراهم آورد، به وی تفهیم می کند .</p> <p>تبصره ۱- در قرار تعویق مراقبتی محکوم علیه موظف است به طور کتبی متعهد شود در مدت تعیین شده به وسیله دادگاه مرتکب جرمی نشود و دستورها و تدابیر مقرر شده بوسیله دادگاه را رعایت کند یا به موقع اجرا گذارد .</p> <p>تبصره ۲- در صورتی که متهم در زندان باشد مراتب توسط قاضی اجرا به قاضی اجرای احکام مستقر در زندان منعکس تا اقدام مقتضی وفق این ماده انجام شود .</p> <p>ماده ۷- قرار تعلیق و تعویق اجرای مجازات و الغای قرار مذکور در سامانه مربوط ثبت می شود. قاضی اجرا مکلف است پس از صدور قرار تعلیق اجرای مجازات، مراتب را از طریق سامانه به اداره سجل کیفری اعلام کند .</p> <p>ماده ۸- قاضی اجرا یا همکاری مددکار اجتماعی یا مأمور مراقبتی بر نحوه اجرای دستورات دادگاه توسط مرتکب که وفق ماده (۴۳) قانون تعیین می شود به ترتیب و شرح زیر نظارت خواهد کرد:</p> <p>الف- حرفه آموزی یا اشتغال به حرفه ای خاص، اقامت یا عدم اقامت در مکان معین، خودداری از تصدی کلیه یا برخی از وسایل نقلیه موتوری و خودداری از فعالیت حرفه ای مرتبط با جرم ارتكابی یا استفاده از وسایل مؤثر در آن، در موارد فوق، بر اساس آیین نامه راجع به نحوه اجرای مجازات های تکمیلی موضوع ماده ۲۳ قانون، مصوب ۱۳۹۳ اقدام می شود .</p> <p>تبصره- در مورد اقامت یا عدم اقامت در مکان معین محکوم علیه نظامی، رعایت تبصره "۱" ماده (۳) قانون مجازات جرایم نیروهای مسلح الزامی است.</p> <p>ب- درمان بیماری یا ترک اعتیاد:</p> <p>مددکار اجتماعی با اخذ گواهی پزشک معالج و تایید پزشکی قانونی یا پزشک معتمد محل و بررسی فرآیند درمان یا ترک اعتیاد مراتب را به قاضی اجرا گزارش می نماید .</p>		

اصلاحیه	آدرس	
	عنوان	صفحه
<p>پ- پرداخت نفقه افراد واجب النفقه:</p> <p>مرتکب باید تا پایان هر ماه نفقه افراد واجب نفقه را به شماره حسابی که قاضی اجرا اعلام نموده، پرداخت و رسید آن را به قاضی اجرا تحویل نماید .</p> <p>ت- خودداری از ارتباط و معاشرت با شرکا یا معاونان جرم یا دیگر اشخاص از قبیل بزه دیده:</p> <p>قاضی اجرا تهدید کتبی مبنی بر خودداری مرتکب از ارتباط و معاشرت با شرکا یا معاونان جرم یا سایر اشخاصی که در حکم دادگاه آمده است، از وی اخذ می نماید. مأمور مراقبتی با توجه به موقعیت و تعداد شرکا یا معاونان جرم، هر ماه بر نحوه اجرای دستور دادگاه نظارت می کند و در صورت مشاهده یا اطلاع از تخلف محکوم علیه مراتب را به قاضی اجرا گزارش می کند. صرف ارتباط موقتی یا ساده مرتکب با اشخاص مورد نظر نقض دستور دادگاه نیست. تشخیص این امر با دادگاه است .</p> <p>تبصره- قاضی اجرا مراتب خودداری از ارتباط و معاشرت موضوع این ماده را حسب مورد به ضابطان نظامی یا دادگستری اعلام می کند تا در صورت مشاهده تخلف مرتکب، مراتب را به وی گزارش نمایند.</p> <p>ث- گذراندن دوره یا دوره های خاص آموزش و یادگیری مهارت های اساسی زندگی یا شرکت در دوره های تربیتی، اخلاقی، مذهبی، تحصیلی یا ورزشی:</p> <p>قاضی اجرا با توجه به نوع دوره و مدت زمانی پیش بینی شده در رأی دادگاه از طریق مؤسسات یا نهادهایی که مورد تأیید مراجع قانونی ذیربط است، اقدام می کند. قاضی اجرا به اشخاص یا نهادهای مجری دوره های مذکور اعلام می کند که ارزیابی عملکرد آموزشی مرتکب را در پایان هر دوره به قاضی اجرا منعکس کنند. در این زمینه، مددکار اجتماعی در هر دوره بر نتیجه ارزیابی نظارت کرده و در پایان مراتب را به قاضی اجرا گزارش می کند .</p> <p>تبصره- در مورد محکومین نظامی دوره یا دوره های آموزشی ویژه از طریق دستگاه های مرتبط با موضوع در نیروهای مسلح برگزار می شود.</p> <p>ماده ۹- نسبت به شخص حقوقی، چنانچه دستور دادگاه مبنی بر خودداری از فعالیت حرفه ای مرتبط با جرم ارتكابی یا عدم استفاده از وسایل مؤثر در آن فعالیت باشد، قاضی اجرا از طریق مأمور مراقبتی یا به هر نحو دیگر، حداقل ماهی یک مرتبه نوع و میزان فعالیت های حرفه ای و نیز اقدامات طرفهای قرارداد شخص حقوقی یا سایر امور مرتبط با دستور را بررسی می کند تا مطمئن شود شخص حقوقی مفاد دستور را رعایت می کند. پس از گذشت یک سوم از دوره مراقبت، در صورت عدم دریافت گزارشی که مبنی بر اقدام خلاف دستور دادگاه باشد، قاضی اجرا می تواند نظارت را به صورت حداقل دو ماه یکبار انجام دهد و در صورت لزوم در مرکز فعالیت شخص حقوقی حضور یابد. چنانچه بعضی از شعب شخص حقوقی خارج از حوزه قضایی دادگاه باشد، قاضی اجرا از طریق اعطای نیابت قضایی به مرجع قضایی مربوط اقدام می نماید .</p> <p>ماده ۱۰- در اجرای ماده ۵۵۲ قانون آیین دادرسی کیفری قاضی اجرا در صورت لزوم با اخذ نظر مددکار اجتماعی یا مأمور مراقب مبنی بر رعایت حسن اخلاق و رفتار یا انجام دستورات مندرج در حکم دادگاه به نحو شایسته، پیشنهاد خود مبنی بر کاهش مدت تعلیق یا لغو تمام یا برخی از دستورات تعیین شده به دادگاه اعلام می کند .</p> <p>ماده ۱۱- در مواردی که موجبات قانونی اضافه شدن به مدت تعلیق یا الغای آن فراهم شود، دادستان یا قاضی اجرا مکلف است موضوع را برای اقدام قانونی به دادگاه اعلام کند .</p> <p>فصل سوم- نظام نیمه آزادی</p> <p>ماده ۱۲- به منظور ساماندهی نظام نیمه آزادی، سازمان عهده دار وظایف زیر می باشد:</p> <p>الف- تأسیس مرکز نیمه آزادی و تشکیل مراکز متناظر آن در ادارات کل استانها، به منظور اجرای برنامه ها و تحقق اهداف نظام نیمه آزادی در اجرای ماده (۵۶) قانون .</p> <p>ب- مطالعه و طراحی فعالیت های مرتبط با نظام نیمه آزادی؛</p> <p>پ- تعامل، هماهنگی و همکاری لازم با دستگاههای اجرایی، تعاونی ها، سازمان های مردم نهاد و بخش خصوصی و انعقاد تفاهم نامه در اجرای نظام نیمه آزادی در چارچوب بودجه و اعتبارات سازمان؛</p> <p>ت- نظارت بر مراکز نیمه آزادی در استانها و شهرستانها و محکومان تحت پوشش نظام مذکور؛</p> <p>ث- ارزیابی فعالیت ها، تهیه گزارش و آمار مربوط به نظام نیمه آزادی؛</p> <p>ماده ۱۳- محل انجام هر یک از فعالیت های شغلی، حرفه ای، آموزشی، حرفه درمانی و نظایر اینها که موضوع حکم دادگاه است، از سوی مرکز نیمه آزادی با هماهنگی قاضی اجرا تعیین می شود؛ مگر اینکه در حکم دادگاه محل مزبور تصریح شده باشد .</p> <p>تبصره- در مورد محکوم علیه نظامی محل مذکور با هماهنگی نیروهای مسلح تعیین می شود.</p>		

اصلاحیه	آدرس	
	عنوان	صفحه
<p>ماده ۱۴- محل اجرای فعالیتهای مورد حکم دادگاه در نظام نیمه آزادی می تواند در هر محلی از قبیل دستگاه اجرایی یا محل اقامت سایر اشخاص حقیقی یا حقوقی اعم از عمومی یا غیردولتی باشد. در مورد محکومین نظامی، محل اجرای فعالیت، یگان های نظامی و انتظامی مربوط و موسسات وابسته می باشد.</p> <p>تبصره ۱- بنیاد تعاون زندانیان مکلف است با بکارگیری امکانات، تجهیزات و فضاهای در اختیار، همکاریهای لازم را با مراکز نیمه آزادی انجام دهد .</p> <p>تبصره ۲- کارگاهها و آموزشگاههای وابسته به بنیاد تعاون زندانیان، در صورت وجود ظرفیت و امکانات برای انجام فعالیتهای شغلی و حرفه ای نظام نیمه آزادی دارای اولویت می باشند .</p> <p>ماده ۱۵- محکوم علیه در طول اجرای نظام نیمه آزادی نمی تواند بدون موافقت دادگاه فعالیت موضوع حکم را تغییر دهد. همچنین تغییر محل اجرای فعالیت موکول به موافقت مرکز نیمه آزادی است؛ مگر این که محل فعالیت مذکور در حکم دادگاه تصریح شده باشد که در این صورت موکول به نظر دادگاه است .</p> <p>ماده ۱۶- چنانچه انجام فعالیت موضوع حکم دادگاه در مرحله اجرا غیرممکن شود، رییس مرکز نیمه آزادی باید مراتب و پیشنهاد فعالیت دیگر را به همراه درخواست محکوم علیه از طریق قاضی اجرا به دادگاه منعکس کند تا وفق دستور دادگاه اقدام شود .</p> <p>ماده ۱۷- محکومان مشمول نظام نیمه آزادی می توانند همانند سایر محکومان به حبس، برابر ضوابط و مقررات مربوط از مرخصی، تعلیق اجرای مجازات، آزادی مشروط، عفو، توقف یا تعویق اجرای حکم استفاده نمایند .</p> <p>تبصره- چنانچه استفاده از تأسیسات حقوقی فوق منتهی به منتفی شدن مجازات گردید، حکم نیمه آزادی نیز ملغی می گردد.</p> <p>ماده ۱۸- پس از صدور حکم نیمه آزادی، قاضی اجرا مکلف است ضمن ارسال نسخه ای از حکم دادگاه، محکوم علیه را چنانچه در زندان نباشد به زندان اعزام تا بلافاصله به مرکز نیمه آزادی معرفی شود. مرکز موظف است نسبت به اجرای حکم دادگاه وفق مقررات، از جمله این آیین نامه اقدام نماید. در صورتی که محکوم علیه در زندان باشد، دادگاه مراتب را به زندان اعلام تا نسبت به معرفی وی به مرکز نیمه آزادی اقدام شود .</p> <p>ماده ۱۹- حکم نیمه آزادی وفق تبصره (۳) ماده (۵۱۳) قانون آیین دادرسی کیفری باید در محل اقامت محکوم علیه اجرا شود؛ مگر این که اجرای حکم مزبور در محل اقامت وی مقدر نباشد یا موجب مفسده باشد که در این صورت بنا به تقاضای قاضی اجرا و موافقت دادگاه نسبت به تغییر محل اجرای حکم اقدام می شود .</p> <p>ماده ۲۰- مراکز نیمه آزادی مکلفند نظارت لازم را نسبت به انجام فعالیت های موضوع مواد (۵۶) و (۵۷) قانون که از سوی دادگاه مقرر شده است، معمول دارند .</p> <p>تبصره ۱- در حوزه های قضایی که فاقد زندان می باشد، محکوم علیه به نزدیک ترین زندان محل اقامت وی معرفی و حکم نیمه آزادی تحت نظارت قاضی اجرا و مرکز نیمه آزادی مربوط اجرا می شود .</p> <p>تبصره ۲- مراکز نیمه آزادی باید از رعایت نظامات و استانداردهای لازم در محل انجام فعالیت های نیمه آزادی موضوع تبصره (۲) ماده (۸۴) قانون، اطمینان حاصل نمایند .</p> <p>ماده ۲۱- محکوم علیه نظام نیمه آزادی مکلف است در طول روز نسبت به اجرای فعالیت مندرج در حکم دادگاه اقدام و سپس خود را به زندان مربوط یا مراکز تحت نظارت زندان معرفی نماید. محکوم علیه در هر صورت شب ها را باید در زندان یا مراکز مزبور سپری کند .</p> <p>تبصره ۱- چنانچه محکوم علیه تقاضا کند فعالیت موضوع این ماده را در شب انجام دهد، با موافقت قاضی اجرا بلامانع است؛ در این صورت در طول روز در زندان یا مراکز مربوط نگهداری خواهد شد .</p> <p>تبصره ۲- تعیین ساعات دقیق شب یا روز با قاضی اجرای احکام است .</p> <p>ماده ۲۲- محکوم علیه در طول دوره نیمه آزادی مکلف به رعایت دستورات مندرج در رأی دادگاه و تعلیمات قاضی اجرا است و در صورت تخلف یا ارتکاب جرم جدید، قاضی اجرا مراتب را جهت اقدام مقتضی به دادگاه اعلام می کند. مرکز نیمه آزادی نیز مکلف است تخلف محکوم علیه را به قاضی اجرا اعلام تا در صورت احراز تخلف، از دادگاه کسب تکلیف شود .</p> <p>فصل چهارم- نظام آزادی مشروط</p> <p>ماده ۲۳- در صورتی که محکوم علیه در مدت آزادی مشروط، بدون عذرموجه از دستورهای دادگاه تبعیت نکند قاضی اجرا مکلف است مراتب را به دادگاه صادرکننده حکم آزادی مشروط اعلام کند .</p> <p>ماده ۲۴- هرگاه محکوم در مدت آزادی مشروط مرتکب تکرار جرم یا ارتکاب یکی از جرایم عمدی موضوع ماده (۶۱) قانون شود، پس از صدور حکم قطعی در مورد جرم جدید، قاضی اجرا مکلف است مراتب را برای اعمال ماده قانونی مذکور به دادگاه صادرکننده حکم آزادی مشروط اعلام کند .</p>		

اصلاحیه	آدرس	
	صفحه	عنوان
<p>تبصره- منظور از عذر موجه مذکور در این ماده و سایر مواد این آیین نامه، موارد مذکور در ماده (۱۷۸) قانون آیین دادرسی کیفری است. ماده ۲۵- نحوه اجرای آزادی تحت نظارت تجهیزات الکترونیکی برابر آیین نامه اجرایی مراقبت های الکترونیکی، مصوب ۱۳۹۷/ ۴/۱۰ رییس قوه قضاییه می باشد.</p> <p>فصل پنجم- نحوه اجرای مجازات های جایگزین حبس</p> <p>مبحث اول- خدمات عمومی رایگان</p> <p>ماده ۲۶- نحوه اجرای خدمات عمومی رایگان بموجب آیین نامه اجرایی ماده ۷۹ قانون، مصوب ۱۳۹۳/ ۶/ ۵ هیات وزیران و مقررات این آیین نامه می باشد.</p> <p>ماده ۲۷- خدمات عمومی رایگان در نیروهای مسلح علاوه بر موارد مذکور در آیین نامه فوق الذکر شامل آموزش های نظامی و انتظامی نیز می باشد.</p> <p>ماده ۲۸- دستگاه های پذیرنده در سازمان های نیروهای مسلح در هر حوزه قضایی، ظرفیت پذیرش و نوع خدمت مورد نیاز خود را بر اساس خدمات مندرج در این آیین نامه با ذکر نشانی محل به کارگیری محکوم، به بالاترین مقام دستگاه مربوط اعلام می کند و پس از تایید بالاترین مقام دستگاه در اختیار رییس سازمان قضایی قرار می گیرد و رییس سازمان قضایی آن را به مراجع قضایی اعلام می کند.</p> <p>ماده ۲۹- ساعات ارائه خدمات عمومی رایگان کارکنان نیروهای مسلح بیش از چهار ساعت در روز نیست و باید به نحوی تعیین شود که مانع انجام خدمات سازمانی محکوم علیه در یگان نشود.</p> <p>تبصره- کارکنان وظیفه نیروهای مسلح نیز مشمول مقررات این ماده هستند.</p> <p>ماده ۳۰- کلیه دستگاه های پذیرنده خدمات عمومی رایگان مذکور در آیین نامه اجرایی ماده (۷۹) قانون، مکلفند در اجرای تبصره (۲) ماده (۸۴) قانون همه ضوابط فنی، بهداشتی و ایمنی کار و رعایت ضوابط کارهای سخت و زیان آور را با توجه به شرایط محکوم علیه، از جمله شرایط کار زنان و نوجوانان، فراهم کنند.</p> <p>ماده ۳۱- قاضی اجرا موظف است در صورت نیاز و حسب مورد نسبت به انجام آزمایش های پزشکی یا سنجش توانایی های کاری محکوم علیه از طریق مقتضی اقدام و در صورت وجود معذوریت های موضوع تبصره (۴) ماده (۸۴) قانون، اقدام قانونی لازم را به عمل آورد.</p> <p>ماده ۳۲- مدت زمان رفت و آمد محکوم علیه به محل کار جزء مدت خدمت عمومی رایگان محسوب نمی شود.</p> <p>ماده ۳۳- دستگاه های پذیرنده مکلفند حسب نوع خدمت عمومی رایگان نسبت به پیش بینی جبران زیان های ناشی از حوادث کار برای محکوم علیه، مشروط به اینکه ناشی از تقصیر وی نباشد، اقدامات لازم را به عمل آورند.</p> <p>ماده ۳۴- در صورتی که محکوم به خدمات عمومی رایگان یا دوره مراقبت، از انجام دستورهای دادگاه خودداری کند به دستور قاضی اجرا مراتب برای اتخاذ تصمیم مطابق ماده (۸۱) قانون به دادگاه اعلام می گردد.</p> <p>ماده ۳۵- زمان شروع محکومیت به خدمات عمومی رایگان حسب مورد از روز شروع به خدمت یا حضور محکوم علیه محاسبه می شود.</p> <p>ماده ۳۶- چنانچه انجام خدمات عمومی رایگان یا حرفه آموزی یا اشتغال در مکان تعیین شده در رأی دادگاه متعذر شود به نحوی که اجرای حکم مستلزم تغییر مکان مذکور در حکم باشد، قاضی اجرا مراتب را به دادگاه منعکس و وفق تصمیم دادگاه اقدام می کند.</p> <p>تبصره- چنانچه تغییر مکان مستلزم تغییر در حکم صادره یا تغییر حوزه قضایی نباشد قاضی اجرا رأساً اقدام می کند.</p> <p>مبحث دوم- دوره مراقبت</p> <p>ماده ۳۷- چنانچه حکم دادگاه مبنی بر اعمال دوره مراقبت به عنوان مجازات جایگزین حبس باشد، قاضی اجرا محکوم علیه را احضار و ضمن تنظیم صورت مجلس، مفاد حکم و دستور دادگاه و همچنین مدت دوره مراقبت را به وی تفهیم می کند.</p> <p>ماده ۳۸- چنانچه دستور دادگاه مبنی بر حرفه آموزی یا اشتغال به حرفه خاصی باشد، قاضی اجرا محکوم علیه را با ذکر مدت حسب مورد، به یکی از مراکز مذکور در آیین نامه اجرایی ماده (۷۹) قانون یا به یکی از دستگاه های پذیرنده نظامی معرفی می کند.</p> <p>تبصره- مرکزی که محکوم علیه به آن معرفی شده، مکلف است هر ماه وضعیت محکوم علیه، میزان پیشرفت او در حرفه مورد نظر و چگونگی آن را به قاضی اجرا گزارش کند.</p> <p>ماده ۳۹- چنانچه دادگاه ضمن تعیین دوره مراقبت دستوراتی از قبیل اقامت یا عدم اقامت در مکان معین و همچنین خودداری از تصدی کلیه یا برخی از وسایل نقلیه موتوری باشد، وفق آیین نامه راجع به نحوه اجرای مجازات های تکمیلی موضوع ماده ۲۳ قانون، مصوب ۱۳۹۳ اقدام می شود.</p> <p>تبصره- در مورد محکومین نظامی رعایت تبصره ۱ ماده ۳ قانون مجازات جرایم نیروهای مسلح نیز ضروری است.</p>		

اصلاحیه	آدرس	
	عنوان	صفحه
<p>ماده ۴۰- اگر دستور دادگاه مبنی بر درمان بیماری با ترک اعتیاد باشد، قاضی اجرا به محکوم علیه تفهیم می کند تا حسب مورد خود را به یکی از مراکز مجاز ذی ربط یا پزشک معالج معرفی و گواهی مراجعه و درمان یا ترک اعتیاد را به قاضی اجرا ارائه نماید .</p> <p>ماده ۴۱- چنانچه دستور دادگاه مستلزم پرداخت نفقه افراد واجب النفقه باشد، وفق بند (پ) ماده (۸) این آیین نامه اقدام می شود .</p> <p>ماده ۴۲- چنانچه دادگاه ضمن تعیین دوره مراقبت دستور خودداری از فعالیت حرفه ای مرتبط با جرم ارتكابی یا استفاده از وسایل مؤثر در آن را صادر کرده باشد، به شرح ذیل اقدام می شود:</p> <p>الف- چنانچه محکوم علیه دارای جواز شغلی باشد که به دستور دادگاه از فعالیت در آن شغل محروم شده است، جواز مذکور ضبط و چنانچه فاقد جواز اشتغال باشد تا پایان دوره مراقبت از اعطاء جواز کار به وی خودداری خواهد شد .</p> <p>ب- در صورتی که اشتغال مرتکب، مستلزم داشتن جواز کار به نام مرتکب نباشد، به مشارالیه و کارفرمای وی ابلاغ می شود که از اشتغال به فعالیت حرفه ای مرتبط یا استفاده از وسایل مؤثر در آن خودداری کند .</p> <p>ماده ۴۳- چنانچه دستور دادگاه مبنی بر خودداری از ارتباط و معاشرت با شرکا یا معاونان جرم یا دیگر اشخاص از قبیل بزه دیده باشد، اجرای آن وفق بند (ت) ماده (۸) این آیین نامه خواهد بود .</p> <p>ماده ۴۴- در مورد صدور حکم مبنی بر الزام به گذراندن دوره یا مهارت های موضوع بند «ج» ماده (۴۳) قانون، وفق بند «ث» ماده (۸) این آیین نامه اقدام می شود .</p> <p>مبحث سوم- جزای نقدی</p> <p>ماده ۴۵- چنانچه حکم دادگاه مبنی بر محکومیت به جزای نقدی موضوع ماده (۸۶) قانون باشد، قاضی اجرا ضمن احضار محکوم علیه در برگ احضاریه قید می کند در صورتی که طرف ده روز نسبت به پرداخت جزای نقدی اقدام نماید از مزایای مذکور در تبصره (۳) ماده (۵۲۹) قانون آیین دادرسی کیفری برخوردار می شود، در غیر اینصورت وفق مقررات قانونی اقدام می گردد .</p> <p>مبحث چهارم- جزای نقدی روزانه</p> <p>ماده ۴۶- چنانچه حکم دادگاه مبنی بر پرداخت جزای نقدی روزانه موضوع ماده (۸۵) قانون باشد، پس از احضار محکوم علیه به وسیله قاضی اجرا، مفاد حکم دادگاه و تبصره ذیل ماده ۸۵ مذکور به وی تفهیم می شود تا نسبت به اجرای حکم دادگاه اقدام کند .</p> <p>ماده ۴۷- در صورت موافقت محکوم علیه، مراتب کسر از حقوق محکوم علیه به محل اشتغال وی اعم از دولتی یا خصوصی اعلام می شود تا ماهانه به حساب مخصوصی که اجرای احکام اعلام می کند واریز نماید و در صورت قطع رابطه شغلی با محل اشتغال فوراً مراتب را اعلام نماید .</p> <p>ماده ۴۸- چنانچه محکوم علیه درآمد روزانه یا ماهیانه ثابتی نداشته باشد، قاضی اجرا به نحو مقتضی، میزان درآمد وی را مشخص و برای کسب تکلیف مراتب را به دادگاه منعکس می کند .</p> <p>مبحث پنجم- محرومیت از حقوق اجتماعی</p> <p>ماده ۴۹- در مورد حکم دادگاه مبنی بر محرومیت از حقوق اجتماعی، قاضی اجرا ضمن احضار محکوم علیه، مفاد حکم دادگاه و موارد محرومیت را به وی تفهیم می کند .</p> <p>ماده ۵۰- قاضی اجرا مکلف است ضمن اعلام مفاد دادنامه قطعی لازم الاجراء، مراتب محرومیت محکوم علیه و مدت زمان آن را به مراجع ذی ربط اعلام کند .</p> <p>ماده ۵۱- قاضی اجرا موظف است نوع، مدت، شروع و خاتمه مجازات جایگزین از نوع محرومیت از حقوق اجتماعی را به مراجع ذی ربط اعلام کند .</p> <p>ماده ۵۲- مراتب محرومیت شخص از حقوق اجتماعی به عنوان مجازات جایگزین حبس توسط قاضی اجرا در سامانه مربوط درج می شود. قاضی اجرا همچنین مکلف است در صورت متنی شدن این حکم، مراتب را در سامانه مذکور درج کند .</p> <p>ماده ۵۳- اجرای مقررات این آیین نامه در مورد محکوم علیه نظامی یا ملاحظه وضعیت خدمتی و مقتضیات نیروهای مسلح صورت می پذیرد. در صورتی که دستور دادگاه در یگان قابل اجرا نباشد یا در انجام وظایف سازمانی محکوم علیه اختلال اساسی ایجاد کند یا به علت رهایی از خدمت محکوم علیه قابل اجرا نباشد، مراتب از طریق اجرای احکام برای اصلاح یا تغییر دستور به دادگاه اعلام می شود .</p> <p>فصل ششم- سایر مقررات</p> <p>ماده ۵۴- قاضی اجرا مکلف است پس از شروع به اجرا مراتب شروع و خاتمه تأسیسات حقوقی را در سامانه مربوط ثبت نماید .</p> <p>ماده ۵۵- قاضی اجرا به منظور پایش موارد مذکور در این آیین نامه از طریق سامانه های الکترونیکی مربوط و به صورت دوره ای در زمان های مقرر با تعیین وقت نظارتی برای هر پرونده اقدام می نماید .</p> <p>ماده ۵۶- این آیین نامه در ۵۶ ماده و ۱۸ تبصره در تاریخ ۳/ ۲/ ۹۷ به تصویب رییس قوه قضائیه رسید .</p> <p>رییس قوه قضائیه- سید ابراهیم رئیسی</p>		

اصلاحیه	آدرس	
	عنوان	صفحه
<p>۲- دستورالعمل ساماندهی زندانیان و کاهش جمعیت کیفری زندان‌ها مصوب ۱۳۹۸،۰۵،۳۱ جایگزین دستورالعمل ساماندهی زندانیان و کاهش جمعیت کیفری زندان مصوب ۱۳۹۲ شد.</p> <p>ماده ۱- اختصارات به کار رفته در این دستورالعمل به شرح زیر است:</p> <p>الف- سازمان: سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور؛</p> <p>ب- مرکز: مرکز آمار و فناوری اطلاعات قوه قضاییه؛</p> <p>پ- قانون آیین دادرسی کیفری: قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲ با اصلاحات و الحاقات بعدی؛</p> <p>ت- قانون مبارزه با مواد مخدر: قانون مبارزه با مواد مخدر مصوب ۱۳۶۷ با اصلاحات و الحاقات بعدی؛</p> <p>ث- قانون مجازات اسلامی: قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲؛</p> <p>ج- قانون نحوه اجرای محکومیت‌های مالی: قانون نحوه اجرای محکومیت‌های مالی مصوب ۱۳۹۴؛</p> <p>چ- سامانه: سامانه مدیریت پرونده‌های قضایی (سمپ).</p> <p>ماده ۲- به منظور کاهش صدور قرارهای تأمین کیفری منتهی به بازداشت اقدامات زیر انجام می‌شود:</p> <p>الف- در خصوص اظهار نظر نسبت به قرارهای بازداشت موقت صادره، دادستان‌ها یا معاونان آن‌ها تا حد امکان شخصاً نسبت به ضرورت قانونی، عواقب و آثار این قرار به ویژه بر نوجوانان، جوانان، زنان، سال‌خوردگان، بیماران و افراد فاقد سابقه کیفری بررسی و اعلام نظر نمایند.</p> <p>ب- قرارهای تأمین کیفری از نوع کفالت و وثیقه تا حد امکان به نحوی صادر شود که متهم فرصت کافی جهت معرفی کفیل یا تودیع وثیقه داشته باشد. در صورت تأمین قرار، وفق مقررات و خارج از وقت اداری، مرجع صادرکننده قرار یا قاضی کشیک، مکلف به پذیرش آن می‌باشد. دادستان‌ها در اجرای «دستورالعمل فوریت‌های قضایی و نحوه عملکرد واحد کشیک مصوب ۱۳۹۵»، مکلفاند واحد کشیک قضایی را خارج از وقت اداری و روزهای تعطیل به این امر اختصاص دهند. مرکز با همکاری سازمان بستر لازم را جهت ارتباط مکانیزه واحد کشیک قضایی با زندان فراهم می‌نماید تا بدون نیاز به اعزام زندانی، درخواست وی برای قاضی کشیک ارسال و با حضور وثیقه‌گذار یا کفیل در واحد کشیک و طی مراحل قانونی، دستور قضایی دایر بر آزادی متهم در بستر سامانه به زندان اعلام شود.</p> <p>پ- مرجع صادرکننده قرار تأمین کیفری و همچنین رئیس زندان یا معاون وی در اجرای حکم مقرر در تبصره ماده ۲۲۶ قانون آیین دادرسی کیفری مکلفاند به منظور دسترسی متهم به کفیل یا وثیقه‌گذار و یا اشخاصی که برای این منظور معرفی می‌کند، تمهیدات لازم را فراهم نمایند.</p> <p>تبصره ۱- واحد کشیک قضایی برای پذیرش کفیل یا تودیع وثیقه از مطالبه اصل پرونده خودداری نماید. مرکز مکلف است نسبت به ایجاد شبکه دسترسی واحد کشیک قضایی به پرونده و ثبت اقدامات، امکانات لازم را فراهم نماید. تا فراهم شدن بستر لازم برای تحقق این امر توسط مرکز، اوراقی از پرونده که برای اتخاذ تصمیم در این خصوص لازم است باید خارج از وقت اداری و روزهای تعطیل در دسترس قاضی کشیک قرار گیرد.</p> <p>تبصره ۲- با پیشنهاد دادستان مرکز استان و موافقت رئیس قوه قضاییه، در حوزه قضایی شهرستان حسب ضرورت و به تناسب آمار متهمان تحت قرار، واحد کشیک قضایی اختصاصی در زندان تشکیل می‌شود. مدیر کل زندان‌های استان مکلف است مکان مناسب برای استقرار واحد کشیک قضایی اختصاص دهد.</p> <p>تبصره ۳- در اجرای ماده ۲۲۵ قانون آیین دادرسی کیفری مرجع قضایی در زمان معرفی متهم به زندان، اطلاعات کامل قرار تأمین کیفری را به نحوی که تودیع وثیقه یا پذیرش کفیل نیازمند دسترسی به اصل پرونده نباشد، در برگ اعزام زندانی و سامانه درج می‌کند. در صورت عدم رعایت موارد مذکور، رئیس زندان مکلف است بلافاصله مراتب را جهت پیگیری به مرجع قضایی و سازمان منعکس نماید.</p> <p>ت- دادستان‌ها باید ترتیبی اتخاذ نمایند تا در صورت معرفی کفیل یا تودیع وثیقه در وقت اداری یا خارج از آن و فراهم بودن موجبات پذیرش تأمین، متهم به زندان معرفی نشود.</p> <p>ماده ۳- رئیس دادگستری با همکاری مرکز تمهیدات لازم را جهت برقراری ارتباط از طریق سامانه الکترونیکی برخط (آنلاین) فراهم می‌نماید تا ضمن تسریع در فرآیند احراز مالکیت، ارزیابی و توقیف ملک در وقت اداری یا خارج از آن، از اعزام متهمان به زندان جلوگیری شود. تا زمان برقراری ارتباط، تمهیدات لازم جهت استقرار کارشناسان رسمی دادگستری و نمایندگان ادارات ثبت اسناد در واحدهای قضایی و واحد کشیک اختصاصی معمول گردد.</p> <p>تبصره- چنانچه به نظر قاضی صادرکننده قرار تأمین کیفری و یا قرار قبولی آن، ملک معرفی شده از لحاظ قیمت روز، مساحت و موقعیت، تکافوی مبلغ وثیقه را بنماید، نیازی به کارشناسی جهت ارزیابی و تقویم آن نمی‌باشد.</p>		

اصلاحیه	آدرس	
	عنوان	صفحه
<p>ماده ۴- دادستان عمومی و انقلاب و سرپرستان نواحی دادسرا مکلفاند بر تمامی قرارهای صادره توسط قضات دادسرا که منتهی به بازداشت شده است از حیث تناسب قرار تأمین و امکان پذیرش آن با توجه به تأمین‌های معرفی شده از سوی متهم نظارت نمایند تا از صدور قرارهای نامتناسب یا تأخیر در پذیرش تأمین و زندانی شدن متهم جلوگیری شود. همچنین، لازم است ضمن بررسی روزانه آمار بازداشت‌های دادسرا، دستورات لازم را صادر کنند. سازمان نیز موظف است در مقاطع سه ماهه، اسامی زندانیان تحت قرار را به تشکیک استان برای دادستانی کل کشور و حوزه ریاست قوه قضائیه ارسال و روند افزایش یا کاهش آنان را به نحو تحلیلی گزارش کند. دادستان کل کشور پیگیری و اقدامات لازم را جهت تعیین تکلیف وضعیت این افراد به عمل خواهد آورد.</p> <p>ماده ۵- طرح‌هایی که منتهی به دستگیری جمعی افراد می‌شود صرفاً با موافقت دادستان حوزه قضایی و پس از ارائه آموزش‌های لازم به ضابطان قابل اجرا خواهد بود.</p> <p>تبصره- دادستان کل کشور تمهیدات لازم را جهت اجرایی شدن این ماده فراهم می‌آورد.</p> <p>ماده ۶- با توجه به مواد ۱۵ و ۱۶ قانون مبارزه با مواد مخدر، دادستان‌ها مراقبت نمایند:</p> <p>الف- افراد معنادار جز در شرایط مقرر در قانون، تحت هیچ شرایطی به زندان معرفی نشوند؛</p> <p>ب- از تبدیل عنوان «اعتیاد» به عنوان مجرمانه «استعمال مواد مخدر» با هدف فراهم شدن زمینه بازداشت فرد معنادار و معرفی وی به زندان خودداری شود.</p> <p>تبصره- دادستان کل کشور با همکاری معاونت اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم قوه قضائیه، پیگیری لازم را جهت توسعه مراکز مذکور در مواد ۱۵ و ۱۶ قانون مبارزه با مواد مخدر به عمل می‌آورد.</p> <p>ماده ۷- در اجرای قوانین و مقررات راجع به حبس‌زدایی و استفاده از تأسیسات حقوقی مفید از قبیل تعویق صدور حکم، تخفیف مجازات و معافیت از آن، نظام نیمه آزادی و مجازات‌های جایگزین حبس لازم است:</p> <p>الف- قضات محاکم از صدور حکم به مجازات حبس در مورد افراد واجد شرایط مجازات‌های جایگزین حبس اجتناب نمایند؛</p> <p>ب- رؤسای کل دادگستری استان‌ها و دادستان‌ها مراقبت نمایند تا با استفاده از ظرفیت‌های قانونی در خصوص قرارهای تأمین کیفری و مجازات جایگزین حبس، تا حد امکان از ورود افراد کمتر از هجده سال سن، افراد فاقد پیشینه کیفری و زنان به زندان جلوگیری شود؛</p> <p>پ- محاکم تجدیدنظر در رسیدگی به اعتراض نسبت به احکام مشتمل بر مجازات حبس، سیاست‌های تقنینی دایر به حبس‌زدایی را مورد توجه قرار دهند.</p> <p>تبصره- رؤسای کل دادگستری استان‌ها ضمن نظارت بر نحوه بکارگیری ظرفیت‌های قانونی در راستای حبس‌زدایی توسط قضات و ارائه آموزش‌های لازم در این زمینه به آنان، برنامه‌ریزی نمایند تا حداقل پانزده درصد آرای صادره از محاکم کیفری متضمن مجازات جایگزین حبس باشد.</p> <p>ماده ۸- با عنایت به محدودیت مقرر در ماده ۶۰ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز، مصوب ۱۳۹۲ در رابطه با حبس بدل از جزای نقدی و مفاد ماده ۲۹ قانون مجازات اسلامی مبنی بر کاهش حداکثر مدت حبس بدل از جزای نقدی، قضات اجرای احکام و رؤسای زندان‌ها باید مراقبت نمایند که زندانی بیش از نصاب مقرر قانونی (سه سال در ماده ۲۹ قانون مجازات اسلامی و پانزده سال در ماده ۶۰ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز) در بازداشت نماند. در مواردی که تبدیل جزای نقدی به حبس مستلزم اتخاذ تصمیم از سوی دادگاه باشد، قاضی اجرای احکام مراتب عجز محکوم‌علیه از پرداخت جزای نقدی را جهت اقدام مقتضی به مرجع ذی‌ربط منعکس می‌نماید. دادستان مکلف است ضمن نظارت بر عملکرد قضات اجرای احکام و رؤسای زندان‌ها، در مواردی که عدم پرداخت جزای نقدی منجر به بازداشت می‌شود، مدت بازداشت بدل از جزای نقدی به طور دقیق معین و به زندان ابلاغ شود.</p> <p>تبصره- حکم موضوع مواد ۲۷ و ۲۹ قانون مجازات اسلامی در مورد محکومان به ارتکاب کلیه جرایم از جمله جرایم مرتبط با مواد مخدر و روان‌گردان به استثنای محکومان موضوع ماده ۶۰ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز مصوب ۱۳۹۲ جاری می‌باشد.</p> <p>ماده ۹- چنانچه در قانون برای عناوین اتهامی مطرح در پرونده مجازات حبس مقرر نشده باشد و یا در مواردی نظیر جرایم موضوع بندهای ۱ و ۲ مواد ۴ و ۵ و ۸ قانون مبارزه با مواد مخدر که مدت حبس مقرر در قانون کمتر از شش ماه است، در صورتی که متهم قادر به سپردن تأمین نباشد، پرونده با صدور کیفرخواست و به قید فوریت به دادگاه ارسال می‌شود. در مورد این پرونده‌ها و نیز در مواردی که رسیدگی به طور مستقیم در صلاحیت محاکم است، دادگاه خارج از نوبت با قید فوریت و حتی‌الامکان در هم‌ان روز، رسیدگی و حکم صادر می‌کند.</p> <p>تبصره- رییس کل دادگستری استان مکلف است شعبی را برای رسیدگی به این پرونده‌ها اختصاص دهد و تا حد امکان از ارجاع دیگر پرونده‌ها به شعبه خودداری کند. مرکز مکلف است بستر ثبت اطلاعات موضوع این ماده را با عنوان «کیفرخواست فوری» و به نحوی که ارزیابی عملکرد شعب مذکور میسر باشد، فراهم نماید.</p>		

اصلاحیه	آدرس	
	عنوان	صفحه
<p>ماده ۱۰- با توجه به شرایط آزادی مشروط مندرج در ماده ۵۸ قانون مجازات اسلامی، رؤسای زندان‌ها موظف‌اند با بررسی اخلاق، حالات و رفتار زندانیان در دوران تحمل حبس، درخواست آزادی مشروط زندانیان واجد شرایط را برای اجرای احکام دادسرا ارسال نمایند. قاضی اجرای احکام کیفری مکلف است حداکثر ظرف یک هفته درخواست را بررسی و نتیجه رسیدگی اعم از ارسال پرونده به دادگاه و یا مخالفت با درخواست که باید همراه با ذکر دلایل باشد را در سامانه منعکس نماید تا به اطلاع زندانی برسد. رسیدگی به درخواست آزادی مشروط در دادگاه خارج از نوبت و با قید فوریت به عمل می‌آید.</p> <p>ماده ۱۱- سازمان مکلف است در اجرای ماده ۳۱ قانون مبارزه با مواد مخدر، محکومانی که قادر به پرداخت تمام یا بخشی از جزای نقدی مورد حکم نمی‌باشند را به ازای چهارصد هزار ریال برای هر روز، صرفاً در زندان‌های نیمه باز یا مراکز اشتغال و حرفه‌آموزی نگهداری نماید .</p> <p>تبصره- قاضی اجرای احکام با رعایت تبصره ۱ ماده ۳۱ نسبت به تقسیط جزای نقدی اقدام می‌نماید .</p> <p>ماده ۱۲- به منظور کاهش جمعیت کیفری زندان‌ها و پس از فراهم شدن امکانات لازم برای مراقبت الکترونیکی، قضات محاکم طبق مواد مربوط در قانون مجازات اسلامی، قانون آیین دادرسی کیفری، مقررات راجع به دادرسی الکترونیکی و آیین‌نامه اجرایی مراقبت‌های الکترونیکی مصوب ۱۳۹۷، حکم به اجرای مجازات حبس از طریق حضور در محدوده مکانی مشخص تحت نظارت سامانه‌های الکترونیکی صادر می‌نمایند.</p> <p>ماده ۱۳- شورای طبقه‌بندی زندانیان به ریاست قاضی اجرای احکام کیفری به صورت منظم و مستمر تشکیل جلسه داده و با اخذ نظریه مددکار اجتماعی معاونت اجرای احکام، در خصوص درخواست‌های مرخصی، آزادی مشروط، نظام‌های آزادی و نیمه آزادی و آزادی تحت نظارت سامانه‌های الکترونیکی، عفو زندانیان واجد شرایط و سایر مواردی که در قانون آیین دادرسی کیفری به ویژه ماده ۵۵۳ قانون مذکور و آیین‌نامه اجرایی سازمان برای این شورا مقرر شده است، تصمیم مقتضی اتخاذ می‌نماید.</p> <p>تبصره ۱- تا تصویب آیین‌نامه موضوع ماده ۵۲۰ قانون آیین دادرسی کیفری، دادستان‌ها و رؤسای حوزه‌های قضایی بخش با رعایت ماده فوق و معیارهای مقرر در آیین‌نامه اجرایی سازمان، در صورت لزوم رأساً نسبت به اعطای مرخصی اقدام می‌نمایند.</p> <p>تبصره ۲- رئیس کل دادگستری استان با پیشنهاد مدیر کل زندانهای استان حسب ضرورت نسبت به استقرار دادرسی علی‌البدل در زندان حوزه قضایی هر شهرستان اقدام می‌نماید تا در خصوص اعطای مرخصی به محکومان مالی و رسیدگی به درخواست‌های زندانی مبنی بر تقسیط، تبدیل جزای نقدی و آزادی مشروط تصمیم مقتضی اتخاذ شود.</p> <p>تبصره ۳- در صورتی که مددکار اجتماعی معاونت اجرای احکام به تعداد کافی نباشد، نظریه مددکار اجتماعی زندان اخذ می‌شود.</p> <p>تبصره ۴- سازمان مکلف است کلیه فعالیت‌های محکومان در زندان را جهت بررسی و سنجش اقدامات اصلاحی و تربیتی، اتقان مصوبات شورای طبقه‌بندی و بهره‌برداری مراجع قضایی امتیازبندی نماید.</p> <p>ماده ۱۴- اعطای مرخصی به زندانیان با اخذ تأمین‌های کیفری، موضوع ماده ۲۱۷ قانون آیین دادرسی کیفری به عمل می‌آید. زندانیان محکوم به حبس از بابت جرایم تعزیری درجه هفت و هشت، افرادی که باقی‌مانده محکومیت آنان کمتر از چهار ماه است و همچنین افرادی که نسبت به بازگشت آنان به زندان اطمینان حاصل است، به تشخیص قاضی اجرای احکام با صدور یکی از قرارهای تأمین کیفری موضوع بندهای الف، ب، پ، ت، ث، ج و چ ماده مذکور، در چارچوب قوانین و مقررات به مرخصی اعزام می‌شوند.</p> <p>ماده ۱۵- با عنایت به قانون نحوه اجرای محکومیت‌های مالی در رسیدگی به ادعای اعسار خوانده یا محکوم مالی به شرح زیر اقدام می‌شود:</p> <p>الف- هرگاه خوانده دعوا تقاضای مهلت یا تقسیط نماید و یا مدعی اعسار باشد، در اجرای رأی وحدت رویه شماره ۷۲۲ مورخ ۱۳۹۰/۱۳/۱۳ هیأت عمومی دیوان عالی کشور دادگاه به هر دو دعوا به صورت توأمان رسیدگی و حکم مقتضی صادر می‌نماید؛</p> <p>ب- در خصوص ادعای اعسار محکوم‌علیه و درخواست محکوم‌له مبنی بر بازداشت وی به جهت امتناع از پرداخت محکومیه، مطابق ماده ۷ قانون نحوه اجرای محکومیت‌های مالی در مواردی که وضعیت سابق مدیون دلالت بر ملائت وی داشته یا مدیون در عوض دین، مالی دریافت یا به هر نحو تحصیل مال کرده باشد، اثبات اعسار بر عهده اوست؛ مگر این که ثابت کند آن مال تلف حقیقی یا حکمی شده است. در مواردی که مدیون در عوض دین، مالی دریافت یا تحصیل نکرده باشد مانند مدیون به پرداخت مهریه و دیه، هرگاه خوانده دعوی اعسار نتواند دلایل کافی بر ملائت فعلی یا سابق او را ارائه کند و یا ملائت او نزد قاضی محرز نباشد، ادعای اعسار با سوگند مدیون مطابق تشریفات مقرر در قانون پذیرفته می‌شود؛</p> <p>پ- رسیدگی به درخواست اعسار زندانی خارج از ن-وبت به عمل می‌آید. دادگاه به نحو مقتضی دادخواست و ضمانت آن را به محکوم‌له ابلاغ و ظرف حداکثر سی روز به‌موضوع رسیدگی و حکم مقتضی صادر می‌کند. دادگاه در صورت احراز اعسار زندانی، نسبت به آزادی وی اقدام می‌کند هرچند رأی صادره غیرقطعی نباشد؛</p>		

اصلاحیه	آدرس	
	صفحه	عنوان
<p>ت- مطابق ماده ۱۱ قانون نحوه اجرای محکومیت‌های مالی در صورت ثبوت اعسار، چنانچه مدیون متمکن از پرداخت به نحو اقساط شناخته شود، دادگاه ضمن صدور حکم به اعسار، با ملاحظه وضعیت وی مهلت مناسبی برای پرداخت می‌دهد یا حکم به تقسیط بدهی صادر می‌کند.</p> <p>ماده ۱۶- چنانچه محکوم علیه در اجرای ماده ۳ قانون نحوه اجرای محکومیت‌های مالی در زندان باشد، قاضی اجرای احکام با موافقت دادگاه و اخذ تأمین مناسب برای مدتی که دادگاه تعیین می‌نماید، به محکوم علیه جهت پرداخت محکوم به یا جلب رضایت محکوم له مرخصی اعطاء می‌کند. درخواست محکوم علیه و تصمیم دادگاه در سامانه ثبت و به زندان اعلام می‌شود.</p> <p>ماده ۱۷- قضات اجرای احکام کیفری مطابق مفاد مواد ۴۸۹، ۵۰۲، ۵۵۲ و ۵۵۳ قانون آیین دادرسی کیفری وظایفی از قبیل نظارت بر امور زندانیان، اعلام نظر درباره زندانیان واجد شرایط عفو و آزادی مشروط، پیشنهاد اجرای نظام‌های نیمه‌آزادی و آزادی تحت نظارت سامانه‌های الکترونیکی، اتخاذ تصمیم درباره محکومان سالمند، محکومان مبتلا به بیماری‌های جسمی و روانی و دیگر زندانیان نیازمند به مراقبت و توجه ویژه و پیشنهاد کاهش مدت تعلیق اجرای مجازات محکومان را بر عهده داشته و مکلفاند با بررسی پرونده‌ها در اسرع وقت اقدام مقتضی را به عمل آورند.</p> <p>تبصره ۱- مرکز مکلف است بخش «مدیریت پرونده‌های نظارت قضایی زندانیان» را در سامانه ایجاد و در راستای وظایف قضات اجرای احکام کیفری مذکور در ماده ۴۸۹ قانون آیین دادرسی کیفری و در چارچوب «آیین‌نامه شیوه استقرار و اجرای وظایف معاونت اجرای احکام کیفری یا واحدی از آن در زندان‌ها و مؤسسات کیفری مصوب ۱۳۹۵»، دسترسی متناسب را برای آنان پیش‌بینی و برقرار کند.</p> <p>تبصره ۲- تمام درخواست‌های قضایی زندانیان در سامانه زندانی ثبت می‌شود و قاضی اجرای احکام کیفری مستقر در زندان حداکثر ظرف یک هفته نسبت به بررسی و انعکاس نتیجه در سامانه اقدام می‌نماید. رئیس زندان نیز مراتب را به زندانی ابلاغ و نتیجه را با ذکر تاریخ و ساعت در سامانه منعکس می‌کند.</p> <p>تبصره ۳- رئیس زندان در اجرای ماده ۵۰۲ قانون آیین دادرسی کیفری زندانیان بیمار را جهت اخذ نظر پزشکی قانونی به قاضی اجرای احکام کیفری معرفی می‌نماید. اظهار نظر پزشکی قانونی باید صریح، روشن و منطبق بر قیود مذکور در ماده ۵۰۲ قانون مذکور باشد.</p> <p>ماده ۱۸- در اجرای وظایف محوله در آیین‌نامه اجرایی سازمان و این دستورالعمل، دادستان‌ها، رؤسای حوزه‌های قضایی بخش و قضات اجرای احکام کیفری مکلفاند به نحو مستمر در زندان حضور یافته و مشکلات قضایی زندانیان و ادعاهای آنان از قبیل عدم پذیرش تأمین کیفری توسط مراجع قضایی، طولانی شدن فرآیند رسیدگی و ایام بازداشت و یا عدم توجه اتهام را بررسی کرده و با انعکاس آن به مقامات قضایی ذی‌ربط، موضوع را تا حصول نتیجه پیگیری کنند.</p> <p>تبصره- درخواست زندانیان در سامانه ثبت و حداکثر ظرف یک هفته پیگیری می‌شود و به شیوه مذکور- در تبصره ۲ ماده ۱۷ این دستورالعمل به اطلاع زندان و زندانی می‌رسد.</p> <p>ماده ۱۹- در خصوص زندانیان موضوع ماده ۳ قانون نحوه اجرای محکومیت‌های مالی به شرح زیر اقدام می‌شود:</p> <p>الف- در صورت اعلام زندانی مبنی بر داشتن اموالی جهت اجرای حکم، قاضی اجرای احکام کیفری فهرست و مشخصات کامل اموال را نزد دادگاهی که حکم تحت نظر آن اجرا می‌شود ارسال و موضوع را تا حصول نتیجه پیگیری می‌کند؛</p> <p>ب- در صورت وجود ابهام در رأی صادر شده، عدم تعیین خصوصیات و میزان دقیق مالی که باید مسترد شود و یا در صورت نیاز به تعیین قیمت مال در فرض عین معین و قیمی بودن محکوم به و تلف واقعی یا حکمی آن، قاضی اجرای احکام کیفری در اسرع وقت نظر مرجع قضایی را اخذ و مراتب را به زندان اعلام می‌کند؛</p> <p>پ- در صورت درخواست زندانی مبنی بر استفاده از مرخصی یا برقراری تماس با خارج از زندان در جهت اخذ رضایت محکوم له، قاضی اجرای احکام کیفری به فوریت و وفق مقررات حاکم ترتیب اعطای مرخصی یا تماس و ارتباط زندانی را فراهم می‌آورد؛</p> <p>ت- در صورت عدم طرح دعوی اعسار در دادگاه توسط زندانی که مدعی اعسار است، قاضی اجرای احکام کیفری ضمن ارشاد، درخواست وی را اخذ و به دادگاه ارسال و نسبت به پیگیری پرونده تا حصول نتیجه اقدام می‌نماید؛</p> <p>ث- در صورت تقاضای منہم یا محکوم علیه و در راستای جلب رضایت شاکی یا محکوم له، قاضی اجرای احکام کیفری مراتب را به شورای حل اختلاف ویژه امور زندانیان موضوع ماده ۲۰ این دستورالعمل اعلام و تا حصول نتیجه پیگیری می‌کند. تبصره- تمام اقدامات فوق و نتایج حاصله در سامانه ثبت می‌شود.</p> <p>ماده ۲۰- مرکز امور شوراهای حل اختلاف مکلف است با همکاری سازمان به تعداد مورد نیاز در تمامی زندان‌ها «شورای حل اختلاف ویژه امور زندانیان» تشکیل دهد. اعضای شورا باید در راستای تحقق صلح و سازش بین زندانی و شاکی یا مدعی خصوصی از تمامی ظرفیت‌های موجود استفاده کرده و در مسیر رفع مشکلات و حصول سازش به نحوی که به آزادی زندانی منجر شود، تلاش مضاعف نمایند.</p>		

اصلاحیه	آدرس	
	صفحه	عنوان
<p>ماده ۲۱- رؤسای زندان‌ها و کانون‌های اصلاح و تربیت مکلف‌اند به طور مستمر وضعیت زندانیان را رصد کرده و آمار زندانیان و گزارش وضعیت آنان را به قاضی اجرای احکام کیفری، دادستان یا رئیس حوزه قضایی بخش و مقام قضایی مربوطه منعکس کنند.</p> <p>تبصره- در اجرای تبصره ۳ ماده ۵۱۳ قانون آیین دادرسی کیفری زندانی حق دارد حبس موضوع محکومیت خود را در زندان محل اقامتگاهش سپری نماید مگر آن‌که این امر موجب مفسده باشد که در این صورت با تشخیص قاضی صادرکننده رأی قطعی، محکوم علیه به نزدیک‌ترین زندان به محل اقامت وی منتقل می‌شود.</p> <p>ماده ۲۲- به منظور ثبت اطلاعات راجع به هویت زندانیان و مشخصات کامل آنان و ارائه این اطلاعات به صورت برخط به رؤسای کل دادگستری‌ها، دادستان‌ها و رؤسای حوزه قضایی بخش، مرکز مکلف است با همکاری سازمان، سامانه الکترونیکی مربوط را در هر حوزه قضایی راه‌اندازی کند.</p> <p>تبصره- دادستانی کل کشور معیارهای مؤثر در کاهش جمعیت زندان‌ها مبتنی بر به‌کارگیری همه ظرفیت‌های مندرج در قانون آیین دادرسی کیفری و قانون مجازات اسلامی را تعیین و عملکرد دادگستری‌های سراسر کشور را بر اساس معیارهای فوق‌الذکر ارزیابی می‌کند و با همکاری مرکز، رتبه‌بندی تحلیلی هر یک از استان‌ها را در مقاطع سه ماهه جهت بهره‌برداری لازم به معاون اول قوه قضاییه ارائه می‌نماید.</p> <p>ماده ۲۳- رؤسای سازمان‌ها، نهاده‌ها و واحدهای تابع قوه قضاییه از جمله ادارات کل زندان‌ها، ثبت اسناد و املاک و پزشکی قانونی جهت اجرای دقیق مفاد این دستورالعمل که بر عهده سازمان متبوع آنان است، پیگیری‌های لازم را به عمل می‌آورند.</p> <p>ماده ۲۴- معاونت منابع انسانی قوه قضاییه با همکاری سایر بخش‌های مرتبط نسبت به طراحی و اجرای دوره‌های آموزشی با موضوع کاهش جمعیت کیفری برای مدیران، قضات و ضابطان اقدام می‌نماید.</p> <p>ماده ۲۵- مرکز مکلف است سامانه‌ای تحت عنوان «کارنامه آماری تصمیمات قضایی» جهت ثبت عملکرد مقام‌های قضایی در خصوص موضوعات این دستورالعمل ایجاد و امکان دسترسی به این کارنامه را به‌صورت برخط برای دادرسی‌های انتظامی قضات فراهم کند.</p> <p>تبصره ۱- مرکز مکلف است ظرف سه ماه از تاریخ ابلاغ این دستورالعمل، نظر دادستانی کل کشور و دادرسی‌های انتظامی قضات در خصوص نحوه طراحی کارنامه مذکور را اخذ و در سامانه لحاظ کند.</p> <p>تبصره ۲- دادرسی‌های انتظامی قضات در بررسی کارنامه آماری تصمیمات قضات، مفاد این دستورالعمل را مورد نظر قرار می‌دهد.</p> <p>ماده ۲۶- رئیس کل دادگستری استان بر عملکرد قضات دادرسی و دادگاه از جهت بازگویی ظرفیت‌های قانونی در راستای کاهش جمعیت کیفری زندان‌ها نظارت می‌نماید و قضاتی که با رعایت قوانین و مقررات از قرارهای منجر به بازداشت یا حکم حبس کمتر استفاده کرده و از مجازات‌های جایگزین حبس بهره می‌گیرند و همچنین دادستان‌ها و قضات اجرای احکام کیفری که وفق قوانین و مفاد این دستورالعمل در جهت کاهش جمعیت کیفری اقدام می‌نمایند را به نحو مناسب تشویق کرده و برای آنان پاداش در نظر می‌گیرد. همچنین، رئیس کل دادگستری استان مکلف است در مورد قضاتی که عدم نظارت مستمر آن‌ها نسبت به زندانیان منجر به بازداشت غیرقانونی افراد از قبیل ادامه بازداشت پس از اتمام محکومیت می‌شود، مراتب را به دادستانی کل کشور و دادرسی‌های انتظامی قضات اعلام نماید.</p> <p>ماده ۲۷- نظارت، هماهنگی و پی‌گیری اجرای دقیق مفاد این دستورالعمل با دادستان کل کشور است. در این راستا، هر سه ماه یک‌بار جلسه‌ای به ریاست دادستان کل کشور و با عضویت معاون راهبردی، معاون اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم، رئیس سازمان، رئیس مرکز، دادستان انتظامی قضات، رئیس کل دادگستری استان تهران و دادستان تهران در محل دادستانی کل کشور تشکیل می‌شود. در مراکز استان‌ها نیز هر ماه یک بار جلسه‌ای زیر نظر رئیس کل دادگستری و با حضور اعضای مرتبط جهت اجرای دقیق این دستورالعمل تشکیل و نسبت به گزارش‌ها و مشکلات مربوط اتخاذ تصمیم می‌گردد. رئیس کل دادگستری استان موظف است هر سه ماه یک‌بار گزارش جلسه و تصمیمات متخذه را برای دادستان کل کشور ارسال نماید.</p> <p>ماده ۲۸- دادستان کل کشور هر شش ماه یک بار نحوه اجرای دستورالعمل را به رئیس قوه قضاییه گزارش می‌کند و برای استان‌های دارای عملکرد مثبت پیشنهاد تشویق می‌دهد.</p> <p>ماده ۲۹- این دستورالعمل جایگزین دستورالعمل ساماندهی زندانیان و کاهش جمعیت کیفری زندان‌ها به شماره ۹۰۰۰/۳۵۳۳۸/۱۰۰ مورخ ۱۳۹۵/۶/۲۳ (رئیس قوه قضاییه است و در ۲۹ ماده و ۲۳ تبصره در تاریخ ۱۳۹۷/۵/۲۱ به تصویب رئیس قوه قضاییه رسید و از تاریخ ابلاغ لازم‌الاجرا است.</p>		
<p>رئیس قوه قضاییه - سیدابراهیم رئیسی</p>		
<p>نکته ۱- ماده ۷۲ ق.ا. (اصلاحی ۱۳۹۹): تعدد جرایم عمدی که مجازات قانونی حداقل یکی از آن‌ها بیش از یک سال حبس باشد، مانع از صدور حکم به مجازات جایگزین حبس است.</p> <p>نکته ۲- نکته ۲ ذیل ماده ۷۲ ق.ا. ص ۲۴۵ به این صورت تغییر یابد: عبارت ۶ ماه به ← ۱ سال تغییر یابد.</p>	ذیل ماده ۷۲ ق.ا.	۲۴۵

اصلاحیه	آدرس	
	صفحه	عنوان
	۲۵۶ الی ۲۶۵	اصلاح سوالات و پاسخ بعد از ماده ۸۷ ق.م.ا
		پاسخ سؤال ۱۶ ص ۲۶۴: گزینه ب صحیح است به استناد ماده ۷۲ ق.م.ا (اصلاحی ۱۳۹۹)
		<p>فصل اول - کلیات</p> <p>ماده ۱- اصطلاحات به کار رفته در این قانون، به شرح زیر تعریف می‌شود:</p> <p>(الف) طفل: هر فرد که به سن بلوغ شرعی نرسیده است.</p> <p>(ب) نوجوان: هر فرد زیر هجده سال کامل شمسی که به سن بلوغ شرعی رسیده است.</p> <p>(پ) بی‌توجهی و سهل‌انگاری: کوتاهی در انجام تکالیفی از قبیل تأمین نیازهای اساسی و ضروری طفل و نوجوان یا وظایف مربوط به حضانت، ولایت، قیمومت، وصایت، سرپرستی، تربیت، نظارت یا مراقبت از آنان توسط والدین، اولیاء یا سرپرست قانونی یا هر شخصی که مکلف به آن است.</p> <p>(ت) سوءرفتار: هرگونه فعل یا ترک فعل عمدی که سلامت جسمی، روانی، اخلاقی یا اجتماعی طفل و نوجوان را در معرض خطر و آسیب قراردهد؛ از قبیل ضرب و جرح، محبوس کردن، سوءاستفاده جنسی، توهین یا تهدید نسبت به طفل یا نوجوان در صورتی که جنبه تأدیبی نداشته باشد یا قراردادن او در شرایط سخت و غیرمعارف و یا خودداری از کمک به وی.</p> <p>(ث) بهره‌کشی اقتصادی: به‌کارگیری غیرقانونی طفل و نوجوان و یا وادارکردن یا گمردن او به کار یا خدمتی که از لحاظ جسمی، روانی، اخلاقی یا اجتماعی با نظر به وضعیت طفل و نوجوان برای وی مضر یا خطرناک باشد.</p> <p>(ج) معامله: خرید و فروش یا هرگونه اقدام غیرقانونی که به موجب آن طفل یا نوجوان در ازای پرداخت وجه یا امتیاز و سایر موارد در اختیار دیگری قرار می‌گیرد.</p> <p>(چ) فحشاء: هرگونه به‌کارگیری و یا وادارکردن طفل و نوجوان در فعالیتهای جنسی برای خود یا دیگری.</p> <p>(ح) مبتذل: هرگونه محتوا یا تصویری که دارای صحنه یا صور قبیحه باشد.</p> <p>(خ) مستهجن: هرگونه محتوا اعم از صوتی یا تصویری که به‌صورت واقعی یا غیرواقعی بیانگر برهنگی کامل زن یا مرد- آمیزش- عمل جنسی یا اندام جنسی انسان است.</p> <p>(د) هرزه‌نگاری: تهیه و تولید هر اثری که محتوای آن بیانگر جذبات جنسی طفل یا نوجوان مانند برهنگی، آمیزش، عمل جنسی یا اندام جنسی باشد.</p> <p>(ذ) خطر شدید و قریب‌الوقوع: وضعیتی که حیات یا سلامت جسمی یا روانی طفل و نوجوان به شدت تهدید و در معرض آسیب قرار گیرد، به‌نحوی که مداخله فوری و چاره‌جویی را ایجاب نماید.</p> <p>ماده ۲- تمام افرادی که به سن هجده سال تمام شمسی نرسیده‌اند، مشمول این قانون می‌باشند.</p> <p>ماده ۳- موارد زیر در صورتی‌که طفل یا نوجوان را در معرض بزه‌دیدگی یا ورود آسیب به سلامت جسمی، روانی، اجتماعی، اخلاقی، امنیت و یا وضعیت آموزشی وی قرار دهد، وضعیت مخاطره‌آمیز محسوب شده و موجب مداخله و حمایت قانونی از طفل و نوجوان می‌شود:</p> <p>(الف) بی‌سرپرستی طفل و نوجوان و یا بی‌توجهی و سهل‌انگاری در انجام وظایف قانونی و شرعی نسبت به آنان از سوی هر شخصی که مکلف به آن است؛</p> <p>(ب) ابتلای هر یک از والدین، اولیاء یا سرپرستان قانونی به بیماری یا اختلال‌های رفتاری، روانی یا شخصیتی و یا بیماری‌های جسمی واگیر صعب‌العلاج به تشخیص پزشکی قانونی؛</p> <p>(پ) زندانی شدن هر یک از والدین، اولیاء یا سرپرستان قانونی؛</p> <p>(ت) ابتلاء هر یک از والدین، اولیاء یا سرپرستان قانونی به اعتیادهای زیان‌آور نظیر موادمخدر و روانگردان یا قمار؛</p> <p>(ث) قوادی و یا دابر یا اداره‌کردن مراکز فساد و فحشا توسط هر یک از والدین، اولیاء یا سرپرستان قانونی و یا آشپز آن‌ها به فساد اخلاق و فحشا؛</p> <p>(ج) خشونت مستمر والدین، اولیاء، سرپرستان قانونی و یا سایر اعضای خانواده نسبت به یکدیگر؛</p> <p>(چ) عدم اقدام برای ثبت واقعه ولادت یا عدم اخذ اسناد سجلی یا هویتی برای طفل یا نوجوان بدون عذر موجه؛</p> <p>(ح) بازماندن طفل و نوجوان از تحصیل؛</p>
	۲۷۴ بعد از نکات ماده ۹۵ ق.م.ا	قانون حمایت از اطفال و نوجوانان مصوب ۱۳۹۹

اصلاحیه	آدرس	
	عنوان	صفحه
<p>خ) طردشدن طفل و نوجوان از سوی خانواده؛</p> <p>د) کم‌توانی جسمی یا ذهنی طفل و نوجوان، ابتلای وی به بیماری‌های خاص یا اختلال هویت جنسی؛</p> <p>ذ) نقض قوانین جزایی توسط طفل یا ارتکاب جرم توسط نوجوان و یا استفاده از آن‌ها در فعالیت‌های مجرمانه، واردشدن یا واردکردن طفل و نوجوان در فعالیت‌هایی نظیر تکدی‌گری و قاچاق و همچنین اعتیاد آنان به مواد مخدر، روانگردان یا مشروبات الکلی؛</p> <p>ر) هرگونه وضعیت زیان‌بار ناشی از فقر شدید، آوارگی، پناهندگی، مهاجرت یا بی‌تابعیتی؛</p> <p>ز) فرار مکرر از خانه یا مدرسه و ترک تحصیل از سوی طفل یا نوجوان؛</p> <p>ژ) سوءرفتار نسبت به طفل و نوجوان و یا بهره‌کشی از او.</p> <p>فصل دوم - تشکیلات</p> <p>ماده ۴- دفتر حمایت از اطفال و نوجوانان قوه‌قضاییه به منظور ایجاد زمینه‌های همکاری با سایر نهادها، تهیه گزارش‌های موردی یا ادواری، انجام مطالعات و تحقیقات آماری و اطلاعاتی، پایش و ارزشیابی فعالیت‌های دفاتر استانی و شهرستانی در خصوص اجرای این قانون در قوه‌قضاییه تشکیل می‌شود. واحدی از این دفتر در حوزه قضایی هر استان و تحت نظر رئیس کل آن حوزه تشکیل و مستقر می‌شود.</p> <p>ماده ۵- با تشخیص رئیس قوه‌قضاییه، در حوزه‌های قضایی شهرستان و تحت نظر دادستان ساختار و تشکیلات مناسب جهت ایجاد زمینه‌های همکاری با سایر نهادها و اجرای وظایف زیر تشکیل می‌شود:</p> <p>الف) مداخله فوری قضایی به منظور پیشگیری از بزه‌دیدگی اطفال و نوجوانان در معرض خطر شدید و قریب‌الوقوع و یا جلوگیری از ورود آسیب بیشتر به آنان؛</p> <p>ب) ارائه مشاوره و معاضدت‌های حقوقی و تشکیل پرونده شخصیت برای اطفال و نوجوانان در معرض خطر یا بزه‌دیده؛</p> <p>پ) ایجاد شرایط مناسب در خانواده برای اطفال و نوجوانان در معرض خطر یا بزه‌دیده و یا معرفی آنان به بهزیستی و یا سایر نهادهای مربوط؛</p> <p>ت) تهیه و ارائه گزارش از وضعیت طفل و نوجوان موضوع این قانون و درخواست اتخاذ اقدامات حمایتی - قضایی از مراجع قضایی صالح؛</p> <p>ث) نظارت بر حسن اجرای آراء و تصمیمات مرتبط با طفل و نوجوان و همچنین اجرای آراء و تصمیمات ارجاعی توسط مقام قضایی و پیگیری و پایش وضعیت وی پس از اجرای رأی یا تصمیم و ارزشیابی اقدامات به‌عمل‌آمده؛</p> <p>ج) تهیه گزارش‌های موردی یا ادواری و انجام مطالعات و تحقیقات آماری و اطلاعاتی مرتبط با طفل و نوجوان.</p> <p>تبصره- در هر حوزه قضایی شهرستان مادام که تشکیلات موضوع این ماده ایجاد نشده است، وظایف مقرر، تحت نظارت دادستان و توسط دادیار آموزش‌دیده در حوزه اطفال و نوجوانان و در حوزه قضایی بخش‌ها با نظارت رئیس حوزه قضایی انجام می‌شود.</p> <p>ماده ۶- دستگاهها و نهادهای زیر، در راستای تحقق اهداف این قانون عهده‌دار وظایف زیر می‌باشند:</p> <p>الف) سازمان بهزیستی کشور مکلف است:</p> <p>۱- با استفاده از مددکاران اجتماعی در قالب فوریت‌های خدمات اجتماعی با همکاری شهرداری یا دهیاری و نیروی انتظامی نسبت به شناسایی، پذیرش، حمایت، نگهداری و توانمندسازی اطفال و نوجوانان موضوع این قانون و اعلام موضوعات به مراجع صالح اقدام کند.</p> <p>۲- در راستای وظایف قانونی و وظایف مقرر در این قانون از همکاری و مشارکت تمامی دستگاه‌های اجرائی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب ۱۳۸۶/۷/۸ استفاده کند. دستگاه‌های اجرایی مکلفند در چهارچوب وظایف قانونی خود با سازمان مذکور همکاری کنند.</p> <p>۳- نسبت به اخذ و جمع‌آوری اطلاعات مربوط به وضعیت‌های مخاطره‌آمیز برای اطفال و نوجوانان و انجام اقدامات لازم برای افزایش آگاهی‌های مردم در این زمینه اقدام کند.</p> <p>ب) نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران از طریق پلیس ویژه اطفال و نوجوانان مکلف است:</p>		

اصلاحیه	آدرس	
	عنوان	صفحه
<p>۱- نسبت به شناسایی اطفال و نوجوانان در وضعیت مخاطره‌آمیز در موارد مراجعه یا معرفی آنان به نیروی انتظامی یا مواجه‌شدن با آنان در حین اجرای وظیفه و یا شکایت از آنان، حسب مورد برای معرفی به سازمان بهزیستی کشور یا مراجع قضایی و انجام حمایت‌های مورد نیاز بر اساس این قانون یا سایر قوانین مرتبط اقدام کند.</p> <p>۲- در مأموریت‌های مددکاران اجتماعی و انجام وظایف محوله در اجرای این قانون، حسب تقاضا جهت تأمین امنیت آنان و نیز اطفال و نوجوانان موضوع مأموریت، اقدام قانونی لازم را به‌عمل آورد.</p> <p>۳- وضعیت‌های مخاطره‌آمیز و جرایم علیه اطفال و نوجوانان بزه‌دیده را حسب مورد به مراجع ذی‌صلاح قضایی و سازمان بهزیستی کشور گزارش نماید.</p> <p>پ) سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور مکلف است:</p> <p>۱- نسبت به نگهداری جداگانه اطفال از نوجوانان و سایر زندانیان اقدام کند.</p> <p>۲- اطلاعات اطفال و نوجوانانی را که در کانون اصلاح و تربیت نگهداری می‌شوند یا مدت مراقبت آنان تمام شده است و نیازمند حمایت هستند، جهت انجام اقدامات حمایتی به سازمان بهزیستی کشور اعلام کند.</p> <p>۳- اطفال و نوجوانانی را که پدر یا مادر یا سرپرست قانونی آنان در زندان به سر می‌برند، به سازمان بهزیستی کشور معرفی کرده تا برابر مقررات، طفل یا نوجوان نیازمند را حمایت کند.</p> <p>ت) وزارت کشور مکلف است:</p> <p>۱- با همکاری دستگاه‌های ذی‌ربط نسبت به شناسایی اطفال و نوجوانان فاقد اسناد سجلی یا هویتی اعم از اتباع ایرانی و غیرایرانی و معرفی آنان حسب مورد به نهادهای حمایتی، آموزشی، درمانی یا قضایی جهت اقدامات حمایتی اقدام کند.</p> <p>۲- از طریق سازمان ثبت احوال کشور با همکاری سایر نهادهای مربوط و با در نظر گرفتن اقامتگاه اشخاص و تغییرات آن هر سال حداقل سه‌ماه پیش از آغاز سال تحصیلی جدید اسامی و نشانی اطفال و نوجوانان ایرانی و غیرایرانی را که به سن قانونی تحصیل رسیده‌اند، به تفکیک مناطق به آموزش و پرورش اعلام کند.</p> <p>ث) وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی مکلف است اقدامات زیر را انجام دهد:</p> <p>۱- نظارت مؤثر بر امکان کار جهت پیشگیری و مقابله با آزار یا بهره‌کشی اقتصادی از اطفال یا نوجوانان؛</p> <p>۲- معرفی اطفال و نوجوانان بزه‌دیده یا در معرض خطر به نهادهای حمایتی و قضایی؛</p> <p>۳- پوشش بیمه‌ای موضوع ماده (۱۴۸) قانون کار مصوب ۱۳۶۹/۸/۲۹ برای نوجوانان بین پانزده تا هجده سال شاغل.</p> <p>ج) وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مکلف است اقدامات زیر را انجام دهد:</p> <p>۱- تدوین دستورالعمل‌های بهداشت کار و مراقبت پزشکی برای انطباق شرایط کار نوجوانان با استانداردهای لازم؛</p> <p>۲- پذیرش و درمان فوری اطفال و نوجوانان آسیب‌دیده در تمام مراکز بهداشتی درمانی همراه با ارسال گزارش موارد مشکوک به آزار به مراجع قضایی و بهزیستی؛</p> <p>۳- پوشش کامل بیمه سلامت برای تمام اطفال و نوجوانان ساکن ایران.</p> <p>چ) وزارت آموزش و پرورش مکلف است اقدامات زیر را انجام دهد:</p> <p>۱- اعلام موارد عدم ثبت‌نام و موارد مشکوک به ترک تحصیل اطفال و نوجوانان تا پایان دوره متوسطه به سازمان بهزیستی کشور و یا دفتر حمایت از اطفال و نوجوانان قوه‌قضاییه حسب مورد جهت انجام اقدامات لازم؛</p> <p>۲- شناسایی، راهنمایی و معرفی اطفال و نوجوانان موضوع این قانون به نهادهای حمایتی و قضایی جهت انجام اقدامات حمایتی لازم؛</p> <p>۳- انجام اقدامات لازم جهت ثبت‌نام و پوشش تحصیلی کامل اطفال و نوجوانان موضوع این قانون تا پایان دوره متوسطه؛</p> <p>۴- آموزش مدیران و کارکنان آموزشی و اداری در زمینه حقوق اطفال و نوجوانان.</p> <p>ح) سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران در راستای رسالت خود مبنی بر اطلاع‌رسانی درمورد حقوق اطفال و نوجوانان موظف است اقدامات زیر را انجام دهد:</p> <p>۱- تولید و پخش برنامه‌های منظم برای بالابردن سطح اطلاعات عموم مردم در حوزه حقوق اطفال و نوجوانان؛</p> <p>۲- طراحی و ایجاد نظام رده‌های سنی و محتوایی آثار و محصولات صدا و سیما در برنامه‌های مرتبط با اطفال و نوجوانان؛</p> <p>۳- همکاری با سایر نهادها و دستگاه‌های مندرج در این قانون برای تولید آثار و برنامه‌های علمی، آموزشی و فرهنگی جهت تحقق اهداف این قانون؛</p>		

اصلاحیه	آدرس	
	عنوان	صفحه
<p>۴- جلوگیری از تولید، پخش یا تبلیغ هر برنامه یا محصول مضر به سلامت، تربیت، اخلاق، یا سایر حقوق اطفال یا نوجوانان؛</p> <p>۵- تدوین و اجرای ضمانت اجراهای اداری و انضباطی برای تهیه‌کنندگان، مجریان و دست‌اندرکاران تولید و پخش برنامه‌های صدا و سیما در راستای اجرای این قانون.</p> <p>تبصره- آیین‌نامه اجرایی این ماده ظرف مدت سه‌ماه از تاریخ لازم‌الاجراءشدن این قانون توسط وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و با همکاری سایر دستگاه‌های مرتبط تهیه شده و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.</p> <p>فصل سوم- جرایم و مجازات‌ها</p> <p>ماده ۷- هر یک از والدین، اولیاء یا سرپرستان قانونی طفل و نوجوان و تمام اشخاصی که مسئولیت نگهداری، مراقبت و تربیت طفل را برعهده دارند، چنانچه برخلاف مقررات قانون تأمین وسایل و امکانات تحصیل اطفال و جوانان ایرانی مصوب ۱۳۵۲/۴/۳۰ از ثبت‌نام و فراهم‌کردن موجبات تحصیل طفل و نوجوان واجد شرایط تحصیل تا پایان دوره متوسطه امتناع کنند یا به هر نحوی از تحصیل او جلوگیری کنند، به انجام تکلیف یادشده و جزای نقدی درجه هفت قانون مجازات‌اسلامی محکوم می‌شوند.</p> <p>تبصره- هرگاه محکوم‌علیه پس از ابلاغ حکم قطعی از انجام تکلیف مقرر در مهلت تعیین‌شده از طرف دادگاه خودداری کند یا پس از اجرای حکم، دوباره طفل و نوجوان را از تحصیل باز دارد، به جزای نقدی درجه شش قانون مجازات‌اسلامی محکوم می‌شود.</p> <p>ماده ۸- هر کس با تهدید، ترغیب یا تشویق موجب فرار طفل یا نوجوان از خانه یا مدرسه و یا ترک تحصیل وی شود یا اطفال یا نوجوانان را بدین منظور فریب دهد و یا موجبات آن را تسهیل یا فراهم کند، در صورت فرار یا ترک تحصیل، حسب مورد به یک یا چند مورد از مجازات‌های درجه شش قانون مجازات‌اسلامی محکوم می‌شود و در صورت عدم تحقق فرار یا ترک تحصیل، برای بار اول با اخطار پلیس ویژه اطفال و نوجوانان مواجه و در صورت تکرار به مجازات فوق محکوم می‌شود.</p> <p>ماده ۹- هرگاه در اثر بی‌توجهی و سهل‌انگاری اشخاص غیر از والدین نسبت به اطفال و نوجوانان نتایج زیر واقع شود، مقصر علاوه بر پرداخت دیه به شرح زیر مجازات می‌شود:</p> <p>الف) فوت طفل یا نوجوان حسب مورد به مجازات حبس درجه پنج قانون مجازات‌اسلامی؛</p> <p>ب) فقدان یکی از حواس یا منافع، قطع، نقص یا ازکارافتادگی عضو، زوال عقل یا بروز بیماری صعب‌العلاج یا دایمی جسمی یا روانی و یا ایراد جراحت از نوع جائفه یا بالاتر حسب مورد به مجازات حبس درجه شش قانون مجازات‌اسلامی؛</p> <p>پ) نقصان یکی از حواس یا منافع، شکستگی استخوان یا دیگر اعضاء و یا بروز بیماری روانی به مجازات حبس درجه هفت قانون مجازات‌اسلامی؛</p> <p>ت) جراحت سر و صورت و یا گردن در صورت عدم شمول هر یک از بندهای (ب) و (پ) به مجازات حبس درجه هشت قانون مجازات‌اسلامی؛</p> <p>ث) آزار جنسی ناشی از بی‌توجهی و سهل‌انگاری شدید و مستمر حسب مورد به یکی از مجازات‌های درجه هشت قانون مجازات‌اسلامی.</p> <p>تبصره- هرگاه بی‌توجهی و سهل‌انگاری والدین منجر به نتایج موضوع این ماده شود؛ حسب مورد به مجازات تا حداقل مندرج در بندهای فوق محکوم می‌شوند، در خصوص بند «ت» این ماده در صورتی والدین مشمول حکم این تبصره می‌شوند که اقدامات لازم برای جلوگیری از صدمه را انجام نداده باشند و صدمه مستند به آن‌ها باشد.</p> <p>ماده ۱۰- هرکس نسبت به طفل یا نوجوان مرتکب آزار یا سوءاستفاده جنسی شود، در صورتی که مشمول مجازات حد نباشد یا درنظرگرفتن شرایطی مانند وضعیت زه‌دهیده، شرایط مرتکب و آثار جرم، به ترتیب زیر مجازات می‌شود:</p> <p>۱- آزار جنسی تماسی توسط محارم یا با عنف به مجازات حبس درجه پنج قانون مجازات‌اسلامی؛</p> <p>۲- سایر آزارهای جنسی تماسی به مجازات حبس درجه شش قانون مجازات‌اسلامی؛</p> <p>۳- آزار جنسی غیرتماسی توسط محارم یا با عنف به یکی از مجازات‌های درجه هفت قانون مجازات‌اسلامی؛</p>		

اصلاحیه	آدرس	
	عنوان	صفحه
<p>۴- سایر آزارهای جنسی غیرتماسی به یکی از مجازات‌های درجه هشت قانون مجازات‌اسلامی؛</p> <p>۵- بهره‌کشی جنسی از طفل و نوجوان از طریق عرضه، در اختیارگرفتن، وادار یا اجبر کردن برای هرزه‌نگاری یا سوءاستفاده جنسی به مجازات حبس درجه پنج قانون مجازات‌اسلامی؛</p> <p>۶- دسترس قراردادن یا ارائه محتوا یا اثر مستهجن یا مبتذل به طفل یا نوجوان به یک یا چند مجازات درجه هشت قانون مجازات‌اسلامی؛</p> <p>۷- استفاده از طفل و نوجوان برای تهیه، تولید، توزیع، تکثیر، نمایش، فروش و نگهداری آثار سمعی و بصری مستهجن یا مبتذل، حسب مورد به میانگین حداقل و حداکثر تا حداکثر مجازات مقرر در قانون مربوط؛</p> <p>۸- واردات، صادرات، تکثیر، انتشار، عرضه، معامله یا بارگذاری محتوا یا اثر مستهجن یا مبتذل که در آن‌ها از اطفال و نوجوانان بهره‌گیری شده و یا حمل و نگهداری آن‌ها به یکی از مجازات‌های درجه شش قانون مجازات‌اسلامی؛</p> <p>۹- برقراری ارتباط با طفل و نوجوان در فضای مجازی به‌منظور هرگونه آزار جنسی یا ارتباط جنسی نامشروع به یکی از مجازات‌های درجه شش قانون مجازات‌اسلامی.</p> <p>ماده ۱۱- هرگونه معامله راجع به طفل یا نوجوان ممنوع بوده و مرتکب به مجازات حبس درجه پنج قانون مجازات‌اسلامی محکوم می‌شود؛ چنانچه این رفتار با هدف فحشاء و هرزه‌نگاری، بهره‌کشی اقتصادی، برداشت اعضاء یا جوارح و یا استفاده از طفل و نوجوان در فعالیت‌های مجرمانه باشد، مرتکب به مجازات حبس درجه چهار قانون مجازات‌اسلامی محکوم می‌شود.</p> <p>تبصره ۱- اشخاصی که واسطه‌گری در ارتکاب جرم موضوع این ماده را حرفه خود قرار داده باشند، به میانگین حداقل و حداکثر تا حداکثر مجازات مباشر جرم محکوم و در غیر این صورت به مجازات معاون محکوم می‌شوند.</p> <p>تبصره ۲- هرگاه کارکنان نهادهای حکومتی مأمور به خدمات عمومی اعم از دولتی و غیردولتی در ارتکاب جرم موضوع این ماده دخالت داشته باشند، علاوه بر مجازات اصلی به محرومیت اجتماعی درجه پنج قانون مجازات‌اسلامی محکوم می‌شوند.</p> <p>ماده ۱۲- هرکس مرتکب قاچاق اطفال و نوجوانان شود به مجازات حبس درجه سه قانون مجازات‌اسلامی محکوم می‌شود.</p> <p>ماده ۱۳- هرکس مرتکب انتقال، خرید، فروش یا قاچاق اعضاء و جوارح طفل یا نوجوان شود، به مجازات حبس درجه سه قانون مجازات‌اسلامی محکوم می‌شود.</p> <p>تبصره ۱- انتقال اعضاء و جوارح به بیماران نیازمند مشروط به این‌که عنوان مثله و اهانت و هتک نداشته باشد و همچنین برداشتن آن عضو، مؤثر در مرگ او نباشد، از شمول این ماده مستثنی است.</p> <p>تبصره ۲- چنانچه پزشکان یا اشخاص مرتبط با امور پزشکی در ارتکاب جرم موضوع این ماده شرکت یا معاونت داشته باشند، علاوه بر مجازات مقرر در این قانون به محرومیت‌ها و ممنوعیت‌های درجه پنج قانون مجازات‌اسلامی محکوم می‌شوند.</p> <p>ماده ۱۴- هرکس به هر نحو موجبات ارتکاب به خودکشی طفل یا نوجوان را فراهم آورد یا تسهیل کند و مشمول مقررات حد یا قصاص نشود، علاوه بر پرداخت دیه طبق مقررات، حسب مورد به ترتیب زیر مجازات می‌شود:</p> <p>(الف) هرگاه رفتار مرتکب، موجب خودکشی منجر به فوت طفل و نوجوان شود، به مجازات حبس درجه پنج قانون مجازات‌اسلامی؛</p> <p>(ب) هرگاه اقدامات مرتکب موجب فوت طفل و نوجوان نشود، ولی منجر به ورود آسیب جسمی یا روانی به طفل و نوجوان شود به مجازات حبس درجه شش قانون مجازات‌اسلامی؛</p> <p>(پ) هرگاه اقدامات مرتکب مؤثر واقع نشود، به مجازات حبس درجه هشت قانون مجازات‌اسلامی.</p> <p>ماده ۱۵- هر شخصی برخلاف مقررات قانون کار مرتکب بهره‌کشی اقتصادی از اطفال و نوجوانان موضوع ماده (۲) این قانون شود، علاوه بر مجازات‌های مذکور در قانون کار به مجازات حبس درجه شش قانون مجازات‌اسلامی نیز محکوم می‌شود.</p> <p>ماده ۱۶- در اختیار قراردادن یا فروش مواد دخانی به اطفال و نوجوانان یا به واسطه آنان، موجب ضبط مواد دخانی کشف‌شده و محکومیت مرتکب به جزای نقدی درجه هشت قانون مجازات‌اسلامی می‌شود.</p>		

اصلاحیه	آدرس	
	عنوان	صفحه
<p>ماده ۱۷- هر کس از وقوع جرم یا شروع به آن یا خطر شدید و قریب‌الوقوع علیه طفل یا نوجوانی مطلع بوده یا شاهد وقوع آن باشد و با وجود توانایی اعلام و گزارش به مقامات یا مراجع صلاحیت‌دار و کمک طلبیدن از آن‌ها از این امر خودداری کند یا در صورت عدم دسترسی به این مقامات و مراجع و یا عدم تأثیر دخالت آن‌ها در رفع تجاوز و خطر، از اقدامات فوری و متناسب برای جلوگیری از وقوع خطر و یا تشدید نتیجه آن امتناع کند، مشروط بر این که با این اقدام، خطری مشابه یا شدیدتر و یا خطر کمتر قابل توجهی متوجه خود او یا دیگران نشود، به یکی از مجازات‌های درجه شش قانون مجازات‌اسلامی محکوم می‌شود.</p> <p>تبصره- اگر مرتکب جرم مذکور در این ماده از افرادی باشد که مطابق قوانین و مقررات و یا بر حسب وظیفه شغلی مکلف به اعلام، گزارش یا کمک می‌باشند و یا به اقتضای حرفه خود می‌توانند کمک مؤثری کنند، به دو یا هر سه مجازات درجه شش قانون مجازات‌اسلامی و حسب مورد به انفصال موقت از خدمات دولتی یا عمومی یا محرومیت از فعالیت در آن حرفه به مدت شش‌ماه تا دو سال محکوم می‌شود.</p> <p>ماده ۱۸- افشای هویت کسی که وقوع جرم یا شروع به ارتکاب آن یا خطر شدید و قریب‌الوقوع علیه طفل یا نوجوان را گزارش می‌دهد، جز با رضایت خود او یا به موجب قانون و با رعایت حقوق طفل و موازین شرعی ممنوع است و مرتکب به مجازات درجه هشت قانون مجازات‌اسلامی محکوم می‌شود و در مواردی که افشای هویت موجب وقوع جرم علیه گزارش‌دهنده شود، افشاکنده حسب مورد به یک یا چند مجازات درجه هفت قانون مجازات‌اسلامی محکوم می‌شود.</p> <p>ماده ۱۹- هر کس هویت یا اطلاعات و اسرار طفل یا نوجوان بزه‌دیده یا در وضعیت مخاطره‌آمیز را افشا و یا جزئیات جرم ارتكابی توسط طفل و نوجوان یا علیه وی را از طریق رسانه‌های گروهی و یا با توزیع، تکثیر، انتشار و نمایش فیلم یا عکس و مانند آن تشریح کند به‌گونه‌ای که موجب تجری دیگران، اشاعه جرم، آموزش شیوه ارتکاب آن یا بروز هرگونه ضرر یا آسیب به طفل یا نوجوان یا خانواده وی شود به مجازات حبس درجه شش قانون مجازات‌اسلامی محکوم می‌شود.</p> <p>تبصره- هرگاه توزیع، انتشار و نمایش فیلم یا عکس و مانند آن به‌صورت محدود و به‌منظور استفاده علمی یا در جهت مصالح طفل یا کمک به او باشد و همچنین سایر موارد با تشخیص قاضی از شمول این ماده مستثنی است.</p> <p>ماده ۲۰- هرگاه کارکنان دستگاه‌های موضوع ماده (۲۹) قانون برنامه پنج‌ساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران که مسئولیت نگهداری، مراقبت، آموزش یا تربیت طفل و نوجوان را برعهده دارند یا در امور مربوط به آنان فعالیت می‌کنند به هر نحو در ارتکاب جرایم عمدی موضوع این قانون شرکت یا معاونت داشته باشند، علاوه بر مجازات مقرر با توجه به نقش مرتکب به یک یا چند مورد از محرومیت‌ها و ممنوعیت‌های درجه شش قانون مجازات‌اسلامی محکوم می‌شوند.</p> <p>ماده ۲۱- چنانچه شخص حقوقی در ارتکاب جرایم موضوع این قانون شرکت یا معاونت داشته باشد به مجازات‌های مقرر ماده (۲۰) قانون مجازات‌اسلامی محکوم می‌شود. در صورتی که ارتکاب جرم صرفاً منتسب به یکی از شعب شخص حقوقی باشد، مجازات انحلال شخص حقوقی صرفاً نسبت به شعبه مربوط اعمال می‌شود.</p> <p>ماده ۲۲- در موارد زیر مرتکب جرم به بیش از میانگین حداقل و حداکثر تا حداکثر مجازات مقرر قانونی محکوم خواهد شد:</p> <p>الف) مرتکب جرایم موضوع مواد (۱۰)، (۱۱)، (۱۲) و (۱۳) این قانون از افرادی باشد که سمت ولایت، وصایت، قیمومت یا سرپرستی دارد یا به هر نحو مراقبت و نگهداری از طفل و نوجوان بر عهده او می‌باشد.</p> <p>ب) مرتکب از کم‌توانی ذهنی یا جسمی طفل و نوجوان در جرایم موضوع مواد (۸) تا (۱۶) این قانون سوءاستفاده کرده باشد.</p> <p>پ) در صورتی که مرتکب به‌صورت مکرر مرتکب جرم علیه طفل و نوجوان شده باشد.</p> <p>ماده ۲۳- در صورتی که مرتکب جرایم موضوع این قانون نوجوان باشد، موارد تشدید مجازات نسبت به وی اعمال نمی‌شود.</p> <p>ماده ۲۴- اموال و اشیایی که به‌منظور ارتکاب جرایم موضوع این قانون اختصاص یافته و استفاده شده باشد و نیز عواید حاصل از ارتکاب آن‌ها، در صورت موجود بودن حسب مورد ضبط یا مصادره و در غیر این صورت مرتکب یا مرتکبان به تناسب میزان نقش خود علاوه بر مجازات‌های مقرر، به پرداخت جزای نقدی معادل بهای کارشناسی اموال در هنگام وقوع جرم محکوم می‌شوند.</p>		

اصلاحیه	آدرس	
	صفحه	عنوان
تبصره- هرگاه اموال و اشیاء استفاده شده موضوع این ماده متعلق به غیر بوده و اثبات شود که مالک آن‌ها را برای ارتکاب جرم در اختیار مرتکب قرار داده است، معاون جرم محسوب و علاوه بر مجازات مقرر قانونی، اموال مزبور مصادره می‌شود. ماده ۲۵- اعمال مجازات‌های موضوع این قانون، مانع از اجرای مجازات‌های حدود، قصاص و دیات نخواهد بود و در صورتی که در سایر قوانین برای مرتکب جرم موضوع این قانون مجازات شدیدتری مقرر شده باشد، مرتکب به همان مجازات محکوم می‌شود. ماده ۲۶- در اجرای حکم محکومیت مرتکبان جرایم علیه اطفال یا نوجوانان به جزای نقدی یا مصادره اموال یا سایر محکومیت‌های مالی، پرداخت دیه و خسارات طفل و نوجوان بزه‌دیده مقدم بر وصول مطالبات دولت است. ماده ۲۷- هریک از مسئولان یا کارکنان نهادهای حکومتی یا دستگاه‌های اجرایی که از انجام وظایف مقرر در این قانون امتناع کند به انضصال از خدمات دولتی و عمومی درجه پنج قانون مجازات‌اسلامی محکوم می‌شود.		
فصل چهارم- تحقیق، رسیدگی و تدابیر حمایتی		
ماده ۲۸- رئیس قوه قضاییه به پیشنهاد رییس کل دادگستری استان و به تناسب امکانات، ضرورت، تجربه، تبحر و سابقه قضات در هر حوزه قضایی شعبی از دادسرا و دادگاه کیفری و دادگاه خانواده را جهت رسیدگی به جرایم و دعاوی موضوع این قانون اختصاص خواهد داد. اختصاص این شعب مانع رسیدگی به سایر پرونده‌ها نیست. ماده ۲۹- رسیدگی به وضعیت مخاطره‌آمیز موضوع این قانون جز در مواردی که در صلاحیت دادگاه کیفری است در دادگاه خانواده و با ارائه گزارش مددکار اجتماعی بهزیستی یا واحد حمایت دادگستری و حضور مددکار اجتماعی انجام می‌شود؛ این امر مانع از انجام تحقیقات دادگاه نخواهد بود. ماده ۳۰- علاوه بر جهات قانونی برای شروع به تعقیب موضوع قانون آیین‌دادرسی کیفری، موارد زیر نیز از جهات قانونی برای شروع به تعقیب یا اتخاذ تدابیر حمایتی مقرر در این قانون می‌باشد: (الف) تقاضای طفل و نوجوان؛ (ب) گزارش‌ها و درخواست‌های مکتوب یا شفاهی که هویت گزارش‌دهندگان و نویسندگان آن‌ها مشخص نیست در صورتی که دارای قرائن معقول و متعارف باشد. ماده ۳۱- تمام جرایم موضوع این قانون جنبه عمومی داشته و بدون شکایت شاکی خصوصی قابل تعقیب می‌باشد و در صورت گذشت شاکی خصوصی تعقیب موقوف نخواهد شد. ماده ۳۲- مددکاران اجتماعی بهزیستی پس از کسب اطلاع از وضعیت مخاطره‌آمیز موضوع ماده (۳) این قانون، حسب مورد تحقیقات و اقدامات مقتضی را از طرق زیر انجام می‌دهند: (الف) دعوت والدین، اولیاء، سرپرستان قانونی و یا سایر اشخاص مرتبط با طفل و نوجوان و در صورت لزوم دعوت از طفل و نوجوان به همراه آن‌ها؛		

۱- ماده ۲۹۸ قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲/۱۲/۰۴:

دادگاه اطفال و نوجوانان با حضور یک قاضی و یک مشاور تشکیل می‌شود. نظر مشاور، مشورتی است.

تبصره: در هر حوزه قضایی شهرستان یک یا چند شعبه دادگاه اطفال و نوجوانان بر حسب نیاز تشکیل می‌شود. تا زمانی که دادگاه اطفال و نوجوانان در محلی تشکیل نشده است، به کلیه جرایم اطفال و نوجوانان به جز جرایم مشمول ماده (۳۱۵) این قانون، در شعبه دادگاه کیفری دو یا دادگاهی که وظایف آن را انجام می‌دهد رسیدگی می‌شود:

۲- ماده ۲۹۸ قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲/۱۲/۰۴:

دادگاه اطفال و نوجوانان با حضور یک قاضی و یک مشاور تشکیل می‌شود. نظر مشاور، مشورتی است.

تبصره: در هر حوزه قضایی شهرستان یک یا چند شعبه دادگاه اطفال و نوجوانان بر حسب نیاز تشکیل می‌شود. تا زمانی که دادگاه اطفال و نوجوانان در محلی تشکیل نشده است، به کلیه جرایم اطفال و نوجوانان به جز جرایم مشمول ماده (۳۱۵) این قانون، در شعبه دادگاه کیفری دو یا دادگاهی که وظایف آن را انجام می‌دهد رسیدگی می‌شود

۳- ماده ۶۴ قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲/۱۲/۰۴:

جهات قانونی شروع به تعقیب به شرح زیر است:

الف- شکایت شاکی یا مدعی خصوصی

ب- اعلام و اخبار شایعان دادگستری، مقامات رسمی یا اشخاص موق و مطمئن

پ- وقوع جرم مشهود، در برابر دادستان یا بازپرس

ت- اظهار و اقرار متهم

ث- اطلاع دادستان از وقوع جرم به طرق قانونی دیگر

۴- ماده ۱۱ قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲/۱۲/۰۴:

تعقیب متهم و اقامه دعوی از جهت حیثیت عمومی بر عهده دادستان و اقامه دعوی و درخواست تعقیب متهم از جهت حیثیت خصوصی یا شاکی یا مدعی خصوصی است.

اصلاحیه	آدرس	
	عنوان	صفحه
<p>ب) مراجعه به محل سکونت، اشتغال و تحصیل طفل و نوجوان و یا سایر محل‌های مرتبط به همراه ضابطان دادگستری در صورت نیاز.</p> <p>تبصره- سؤالات و تحقیقات باید به موضوع مورد بررسی محدود شده و تدابیر و اقدامات کافی برای جلوگیری از انتشار و افشای اطلاعات اتخاذ شود.</p> <p>ماده ۳۳- هرگاه خطر شدید و قریب‌الوقوعی طفل یا نوجوان را تهدید کند یا به سبب وضعیت مخاطره‌آمیز موضوع ماده (۳) این قانون وقوع جرم، محتمل باشد، مددکاران اجتماعی بهزیستی یا واحد حمایت دادگستری و ضابطان دادگستری مکلفند فوری و در حدود وظایف و اختیارات قانونی، تدابیر و اقدامات لازم را در صورت امکان با مشارکت و همکاری والدین، اولیاء و یا سرپرستان قانونی طفل و نوجوان جهت رفع خطر، کاهش آسیب و پیشگیری از وقوع جرم انجام داده و در موارد ضروری وی را از محیط خطر دور کرده و با تشخیص و زیر نظر مددکار اجتماعی به مراکز بهزیستی یا سایر مراکز مربوط منتقل کنند و گزارش موضوع و اقدامات خود را حداکثر ظرف مدت دوازده ساعت به اطلاع دادستان برسانند.</p> <p>ماده ۳۴- مددکاران اجتماعی بهزیستی یا واحد حمایت دادگستری و ضابطان دادگستری به منظور انجام تحقیقات و اقدامات موضوع این قانون، حق ورود به محل زندگی و کار افراد را جز با اجازه متصرف قانونی و یا دستور مقام قضایی ندارند، مگر در خصوص اقدامات حمایتی موضوع ماده (۳۳) این قانون که در این صورت باید در گزارش تنظیمی موضوع این ماده ادله ضرورت مداخله را نیز به روشنی ذکر کنند.</p> <p>ماده ۳۵- هرگاه دادستان پس از ملاحظه گزارش موضوع ماده (۳۳) یا از هر طریق دیگر اتخاذ تدابیر حمایتی موضوع این قانون را ضروری تشخیص دهد با توجه به نوع و شدت خطر، کیفیت جرم و سوابق و وضعیت جسمی، روانی، اجتماعی و اخلاقی طفل یا نوجوان و والدین، اولیاء یا سرپرستان قانونی او، در صورت امکان با همکاری و توسط این اشخاص اقدام لازم را جهت رفع خطر انجام داده و در موارد ضروری پس از اخذ نظر مددکار اجتماعی بهزیستی و یا واحد حمایت دادگستری دستور موقت خروج طفل و نوجوان را از محیط خطر و انتقال او به مکانی مطمئن و امن مانند مراکز بهزیستی یا سایر مراکز مرتبط و یا سپردن به شخص مورد اطمینان صادر و مراتب را حداکثر ظرف مدت پانزده روز جهت اتخاذ تصمیم مقتضی به دادگاه اعلام می‌کند.</p> <p>ماده ۳۶- هرگاه حمایت و رعایت مصلحت طفل یا نوجوان در معرض خطر و بزه‌دیده، مستلزم اتخاذ تصمیم در خصوص حضانت، ولایت، قیمومت، سرپرستی، ملاقات، عزل ولی قهری، سپردن به خانواده جایگزین یا مراکز بهزیستی و یا سایر نهادها و مؤسسات اجتماعی، تربیتی، درمانی یا بازپروری، نگهداری در مکانی مطمئن و امن و یا سپردن موقت به شخص مورد اطمینان دادگاه باشد، دادستان گزارشی در مورد وضعیت طفل و نوجوان و ادله ضرورت اتخاذ اقدامات مزبور تهیه و به دادگاه خانواده ارسال می‌کند.</p> <p>تبصره ۱- مختومه شدن پرونده در دادسرا، مانع از اعمال وظیفه موضوع این ماده توسط دادستان نمی‌باشد.</p> <p>تبصره ۲- هرگاه دادگاه، رأساً یا به درخواست دادستان انجام هر یک از اقدامات موضوع این ماده را فوری تشخیص دهد، پیش از ورود به ماهیت دعوی و بدون اخذ تأمین، دستور موقت صادر می‌کند. این دستور فوری اجراء می‌شود.</p> <p>ماده ۳۷- دادگاه کیفری رسیدگی‌کننده به جرایم موضوع این قانون مکلف است هنگام صدور رأی، با درخواست طفل یا نوجوان یا والدین، اولیاء یا سرپرست قانونی نسبت به تعیین و جبران خسارت‌های واردشده به طفل یا نوجوان اقدام کند.</p> <p>ماده ۳۸- والدین، اولیاء، سرپرست قانونی و وکیل طفل و نوجوان و همچنین یک مددکار اجتماعی، حق حضور در جلسات دادرسی و ارائه نظر مشورتی و پیشنهادهای حمایتی از طفل و نوجوان را دارند.</p> <p>تبصره- دادگاه می‌تواند علاوه بر موارد ماده (۶۶) قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲/۱۲/۴ با اصلاحات بعدی از نماینده مطلع سازمان‌های مردم‌نهادی که دارای مجوز فعالیت در زمینه حقوق اطفال و نوجوانان هستند، برای حضور در جلسه دعوت کند.</p> <p>ماده ۳۹- تمام اقدامات و تحقیقات از اطفال و نوجوانان موضوع این قانون باید توسط اشخاص آموزش‌دیده در این زمینه و در کمترین دفعات و کوتاه‌ترین زمان ممکن برحسب نیازهای آن‌ها به عمل آید.</p>		

۱- ماده ۵۸ قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲/۱۲/۴:

ضابطان دادگستری باید به هنگام ورود به منزل، اماکن بسته و تعطیل، ضمن ارائه اوراق هويت ضابط بودن خود، اصل دستور قضایی را به متصرف محل نشان دهند و مراتب را در صورت مجلس قید نمایند و به امضاء شخص یا اشخاص حاضر برسانند. در صورتی که این اشخاص از رؤیت امتناع کنند، مراتب در صورت مجلس قید می‌شود و ضابطان بازرسی را انجام می‌دهند.

اصلاحیه	آدرس	
	عنوان	صفحه
<p>ماده ۴۰- مرجع قضایی می‌تواند با در نظر گرفتن غبطه و مصلحت طفل یا نوجوان، انجام اقداماتی از قبیل ارزیابی و تحقیقات مقدماتی درباره وضعیت جسمی، روحی و روانی وی یا والدین، اولیاء و یا سرپرستان قانونی او، وضع خانوادگی و محیط سکونت، اشتغال و تحصیل را به مددکاران اجتماعی بهزیستی محول کند.</p> <p>ماده ۴۱- مرجع قضایی می‌تواند در جرایم موضوع مواد (۷)، (۸) و (۹) این قانون چنانچه مرتکب از والدین یا اولیای طفل یا نوجوان باشد، پس از أخذ نظر تخصصی مددکار اجتماعی نسبت به صدور قرار تعلیق تعقیب، تعویق صدور حکم یا تعلیق اجرای مجازات اقدام کند.</p> <p>ماده ۴۲- دادگاه رسیدگی کننده به جرایم موضوع این قانون در صورت ضرورت و مصلحت طفل یا نوجوان میتواند ضمن صدور حکم محکومیت، حسب مورد یک یا چند مورد از تصمیمات زیر را اتخاذ کند. این تصمیمات از حیث قابلیت تجدیدنظرخواهی تابع حکم اصلی است:</p> <p>(الف) معرفی طفل و نوجوان یا خانواده آن‌ها به سازمان‌ها و نهادهای دولتی و غیردولتی فعال در زمینه اقدامات حمایتی؛</p> <p>(ب) ایجاد محدودیت در اعمال حقوق مربوط به ملاقات، حضانت، ولایت، قیمومت، وصایت و سرپرستی طفل و نوجوان؛</p> <p>(پ) سپردن طفل و نوجوان به صورت موقت به سازمان بهزیستی یا مراکز مربوط.</p> <p>ماده ۴۳- در تمام موارد موضوع این قانون، قاضی رسیدگی کننده می‌تواند در کلیه مراحل رسیدگی والدین، اولیاء یا سرپرست قانونی اطفال و نوجوان یا سایر اشخاص مرتبط با پرونده را ملزم به شرکت و أخذ گواهی دوره‌های آموزشی حقوق اطفال و نوجوانان کند.</p> <p>ماده ۴۴- مددکاران اجتماعی بهزیستی با دستور و نظارت مرجع قضایی و در صورت لزوم با بهره‌گیری از خدمات سایر اشخاص و نهادهای مربوط بر نتایج اقدامات و دستورات صادر شده نظارت نموده و انجام صحیح و مناسب آن‌ها را پیگیری می‌کنند.</p> <p>ماده ۴۵- دادگاه صادرکننده حکم قطعی می‌تواند با در نظر گرفتن گزارش مددکاران اجتماعی مبنی بر ایجاد تغییر در وضعیت طفل یا نوجوان، والدین، اولیاء یا سرپرستان قانونی در تصمیمات صادر شده بازنگری و اتخاذ تصمیم مجدد کند.</p> <p>ماده ۴۶- در تمام تدابیر و اقدامات حمایتی موضوع این قانون، اولویت با اقداماتی است که منجر به خروج طفل یا نوجوان از محیط خانواده یا قطع ارتباط با آن‌ها نشود.</p> <p>ماده ۴۷- مراجع قضایی مکلفند در صورتی که در جریان رسیدگی قضایی با طفل و نوجوان موضوع ماده (۳) این قانون مواجه شوند، وی را حسب مورد به بهزیستی یا دادستان محل سکونت معرفی کنند.</p> <p>ماده ۴۸- در مواردی که طفل ناقض قوانین جزایی یا نوجوان بزهکار، بزه‌دیده نیز باشد، دادسرا یا دادگاه رسیدگی به جرایم اطفال و نوجوانان به جرایم ارتكابی علیه آن‌ها نیز رسیدگی می‌کند؛ در صورتی که واحد مددکاری مرجع قضایی مزبور، طفل یا نوجوان را در معرض خطر تشخیص دهد، مکلف به اعلام موضوع به قاضی مربوط است.</p> <p>ماده ۴۹- سایر ترتیبات رسیدگی به جرایم موضوع این قانون مطابق قوانین و مقررات عمومی خواهد بود.</p> <p>ماده ۵۰- در مواردی که مقررات این قانون مربوط به احوال شخصیه اشخاص موضوع اصول دوازدهم (۱۲) و سیزدهم (۱۳) قانون اساسی می‌شود، رعایت قوانین و مقررات مربوط الزامی است.</p> <p>ماده ۵۱- از تاریخ لازم‌الاجراء شدن این قانون، قوانین زیر ملغی می‌شود:</p> <p>۱- قانون حمایت از کودکان و نوجوانان مصوب ۱۳۸۱/۹/۲۵ مجلس شورای اسلامی؛</p> <p>۲- تبصره (۱) ماده (۳) قانون مبارزه با قاچاق انسان، مصوب ۱۳۸۳/۴/۲۸؛</p> <p>۳- ماده (۱۲) قانون جامع کنترل و مبارزه ملی با دخانیات، مصوب ۱۳۸۵/۶/۱۵ با اصلاحات بعدی آن.</p> <p>قانون فوق مشتمل بر پنجاه و یک ماده و پانزده تبصره در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ بیست و سوم اردیبهشت‌ماه یک‌هزار و سیصد و نود و نه مجلس شورای اسلامی تصویب شد و در تاریخ ۱۳۹۹/۲/۳۱ به تأیید شورای نگهبان رسید.</p> <p>رئیس مجلس شورای اسلامی- محمدباقر قالیباف</p>		

۱- ماده ۳۱۲ قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲/۱۲/۰۴:

هرگاه یک یا چند طفل یا نوجوان با مشارکت یا معاونت اشخاص بزرگسال مرتکب جرم شوند و یا در ارتکاب جرم با اشخاص بزرگسال معاونت نمایند، فقط به جرائم اطفال و نوجوانان در دادگاه اطفال و نوجوانان رسیدگی می‌شود.

تبصره- در جرائمی که تحقق آن منوط به فعل یا چند نفر است، در صورتی که رسیدگی به اتهام یکی از متهمان در صلاحیت دادگاه اطفال و نوجوانان باشد، رسیدگی به اتهام کلیه متهمان در دادگاه اطفال و نوجوانان به عمل می‌آید. در این صورت اصول حاکم بر رسیدگی به جرائم اشخاص بالاتر از هجده سال تابع قواعد عمومی است.

اصلاحیه	آدرس	
	صفحه	عنوان
<p>نکته ۱- نکته ۵ به ذیل ماده ۹۹ ق.م.ا اضافه شود :</p> <p>نکته ۵- در ماده ۱۵ قانون کاهش مجازات حبس تعزیری مصوب ۱۳۹۹ که به ماده ۷۲۸ ق.م.ا الحاقی شده است موارد زیر نسخ صریح گردیده اند ❏</p> <p>۱- عبارت (حداکثر مجازات کمتر از ۹۹ روز حبس و یا) از بند ۱ ماده ۳ قانون وصول برخی از درآمدهای دولت . مصرف آن در موارد معین مصوب ۱۳۷۳</p> <p>۲- عبارت (یا قانون) از صدر ماده ۱۲۷ ق.م.ا</p> <p>۳- شروع به جرم و معاونت در جرم کلاهبرداری موضوع قانون تشدید مجازات مرتکبین ارتشاء، اختلاس و کلاهبرداری مصوب ۱۳۶۷ (یعنی تبصره ۱ ماده ۱ و تبصره ۶ ماده ۵ این قانون) نسخ صریح و تابع عمومات قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲ شده است.</p> <p>۴- ماده ۶۶۶ ق.تعزیرات ۱۳۷۵</p>	ذیل ماده ۹۹ ق.م.ا	۲۹۶
<p>نکته ۱- ماده ۱۰۴ ق.م.ا به واسطه قانون کاهش مجازات حبس تعزیری مصوب ۱۳۹۹ به شرح ذیل اصلاح گشته و قانونگذار دامنه جرایم قابل گذشت را توسعه داده است و در یک ضابطه کلی در تبصره الحاقی حداقل و حداکثر مجازات های حبس تعزیری درجه ۴ تا ۸ را به نصف تقلیل داده است.</p> <p>ماده ۱۰۴ (اصلاحی ۱۳۹۹/۲/۲۳): علاوه بر جرایم تعزیری مندرج در کتاب دیات و فصل حدّ کفد این قانون و جرایمی که به موجب قوانین خاص قابل گذشت می باشند، جرایم مندرج در مواد (۵۳۶)، (۵۹۶)، (۶۰۸)، (۶۰۹)، (۶۲۲)، (۶۳۲)، (۶۳۳)، (۶۴۱)، (۶۴۷)، (۶۴۸)، (۶۶۸)، (۶۶۹)، (۶۷۳)، (۶۷۴)، (۶۷۶)، (۶۷۷)، (۶۷۹)، (۶۸۲)، (۶۸۴)، (۶۸۵)، (۶۹۰)، (۶۹۳)، (۷۰۰)، (۷۱۶)، (۷۱۷)، (۷۴۴) کتاب پنجم قانون مجازات اسلامی (تعزیرات و مجازات های بازدارنده) مصوب ۱۳۷۵/۳/۲ و جرایم انتقال مال غیر و کلاهبرداری موضوع ماده (۱) قانون تشدید مجازات مرتکبین ارتشاء و اختلاس و کلاهبرداری مصوب ۱۳۶۷/۹/۱۵ مجمع تشخیص مصلحت نظام، به شرطی که مبلغ آن از نصاب مقرر در ماده (۳۶) این قانون بیشتر نباشد و نیز کلیه جرایم در حکم کلاهبرداری و جرایمی که مجازات کلاهبرداری درباره آنها مقرر شده یا طبق قانون کلاهبرداری محسوب می شود در صورت داشتن بزه دیده و سرقت موضوع مواد (۴۵۶)، (۴۶۱) و (۴۶۵) کتاب پنجم قانون مجازات اسلامی (تعزیرات و مجازات های بازدارنده) مصوب ۱۳۷۵/۳/۲ به شرطی که ارزش مال مورد سرقت بیش از دو بیست میلیون ریال نباشد و سارق فاقد سابقه مؤثر کیفری باشد و شروع و معاونت در تمامی جرایم مزبور، همچنین کلیه جرایم تعزیری درجه پنج و پایین تر ارتكابی توسط افراد زیر هجده سال در صورت داشتن بز هدیده، مشمول تبصره (۱) ماده ۱۰۰ این قانون و ماده (۱۲) قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲/۱۲/۴ بوده و قابل گذشت است.</p> <p>تبصره ۱- حداقل و ح حداکثر مجازات های حبس تعزیری درجه چهار تا درجه هشت مقرر در قانون برای جرایم قابل گذشت به نصف تقلیل می یابد.</p> <p>نکته ۲- نکته ای به ذیل ماده ۱۰۴ ق.م.ا اضافه می شود مبنی بر این که : حال که طبق ماده ۱۰۴ ق.م.ا (اصلاحی ۱۳۹۹) توهین به مأمور دولت (موضوع ماده ۶۰۹ ق.تعزیرات ۱۳۷۵) قابل گذشت اعلام شده است این گذشت باید از سوی چه کسی باشد؟ مأمور دولت یا سازمان دولتی؟ با توجه به جرم قابل گذشت که به نوعی حق الناس تلقی می شود به نظر می رسد رضایت مأمور دولت شرط است.</p> <p>نکته ۳- نکته ای دیگر به ذیل ماده ۱۰۴ ق.م.ا اضافه می گردد مبنی بر این که : جرم تجاوز و تصرف عدوانی، ایجاد مزاحمت یا ممانعت از حق موضوع ماده ۶۹۰ ق.تعزیرات ۱۳۷۵ نسبت به املاک و اراضی متعلق به اشخاص خصوصی قابل گذشت است در حالی این جرایم نسبت به املاک و اراضی دولتی و عمومی غیر قابل گذشت می باشد.</p> <p>نکته ۴- نکته ای دیگر به ذیل ماده ۱۰۴ ق.م.ا اضافه می گردد مبنی بر این که :</p> <p>شرط قابل گذشت بودن جرم کلاهبرداری و انتقال مال غیر ❏ به شرطی که از نصاب مقرر در ماده ۳۶ ق.م.ا بیشتر نباشد یعنی بیشتر از یک میلیارد ریال نباشد.</p> <p>شرط قابل گذشت بودن جرایم در حکم کلاهبرداری ❏ به شرطی که دارای بزه دیده خصوصی باشند به عنوان مثال جرم تنائی برای بردن مال غیر واجد جنبه خصوصی است پس قابل گذشت محسوب می شود اما فروش ارز دولتی در بازار آزاد که جرم در حکم کلاهبرداری است چون بزه دیده خاص ندارد قابل گذشت نمی باشد.</p>	ذیل ماده ۱۰۴ ق.م.ا	۲۹۹

اصلاحیه	آدرس	
	عنوان	صفحه
<p>نکته ۵- نکته ای دیگر به ذیل ماده ۱۰۴ ق.م.ا اضافه می‌گردد مبنی بر این که : سرقت های تعزیری قابل گذشت در ماده ۱۰۴ ق.م.ا (اصلاحی ۱۳۹۹) به شرح ذیل می‌باشند.</p> <p>ماده ۶۵۶- در صورتی که سرقت جامع شرایط حد نباشد و مقرون به یکی از شرایط زیر باشد مرتکب به حبس از شش ماه تا سه سال و تا (۷۴) ضربه شلاق محکوم می‌شود : ۱- سرقت در جایی که محل سکنی یا مهیا برای سکنی یا در توابع آن یا در محل های عمومی از قبیل مسجد و حمام و غیر این ها واقع شده باشد. ۲- سرقت در جایی واقع شده باشد که به واسطه درخت و یا بوته یا پرچین یا نرده محرز بوده وسارق حرز را شکسته باشد. ۳- در صورتی که سرقت در شب واقع شده باشد. ۴- سارقین دو نفر یا بیشتر باشند. ۵- سارق مستخدم بوده ومال مخدوم خود را دزدیده یا مال دیگری را در منزل مخدوم خود یا منزل دیگری که به اتفاق مخدوم به آن جا رفته یا شاگرد یا کارگر بوده و یا در محلی که معمولاً محل کار وی بوده از قبیل خانه، دکان، کارگاه ، کارخانه و انبارسرت نموده باشد. ۶- هرگاه اداره کنندگان هتل و مسافرخانه و کاروانسرا و کاروان و به طور کلی کسانی که به اقتضای شغل اموالی در دسترس آن است تمام یا قسمتی از آن را مورد دستبرد قرار دهند.</p> <p>(اگر ارزش اموال مسروقه بیش از ۲۰۰ میلیون ریال نباشد + سارق فاقد سابقه کیفری مؤثر باشد)</p> <p>↓</p> <p>جرم قابل گذشت می‌باشد</p> <p>↓</p> <p>مجازات حبس طبق تبصره ماده ۱۰۴ ق.م.ا (اصلاحی ۱۳۹۹) به ۳ ماه تا ۱/۵ سال و ۷۴ ضربه شلاق تعزیری تقلیل می‌یابد.</p> <p>ماده ۶۵۷- هر کس مرتکب ربودن مال دیگری از طریق کیف زنی ، جیب بری و امثال آن شود به حبس از یک تا پنج سال و تا (۷۴) ضربه شلاق محکوم خواهد شد.</p> <p>(اگر ارزش اموال مسروقه بیش از ۲۰۰ میلیون ریال نباشد + سارق فاقد سابقه کیفری مؤثر باشد)</p> <p>↓</p> <p>جرم قابل گذشت می‌باشد</p> <p>↓</p> <p>مجازات حبس به ۶ ماه تا ۲/۵ سال و تا ۷۴ ضربه شلاق تعزیری تقلیل می‌یابد</p> <p>ماده ۶۶۱- در سایر موارد که سرقت مقرون به شرایط مذکوردرمواد فوق نباشد مجازات مرتکب ، حبس از سه ماه و یک روز تا دو سال و تا (۷۴) ضربه شلاق خواهد بود.</p> <p>(اگر ارزش اموال مسروقه بیش از ۲۰۰ میلیون ریال نباشد + سارق فاقد سابقه کیفری مؤثر باشد)</p> <p>↓</p> <p>جرم قابل گذشت می‌باشد</p> <p>↓</p> <p>و مجازات حبس به ۴۵ روز و نیم تا ۱ سال و ۷۴ ضربه شلاق تعزیری تقلیل می‌یابد</p> <p>ماده ۶۶۵- هرکس مال دیگری را بریاید و عمل او مشمول عنوان سرقت نباشد به حبس از شش ماه تا یک سال محکوم خواهد شد و اگر در نتیجه این کار صدمه ای به مجنی علیه وارد شده باشد به مجازات آن نیز محکوم خواهد شد.</p> <p>(اگر ارزش اموال مسروقه بیش از ۲۰۰ میلیون ریال نباشد + سارق فاقد سابقه کیفری مؤثر باشد)</p> <p>↓</p> <p>جرم قابل گذشت می‌باشد</p> <p>↓</p> <p>مجازات حبس به ۳ ماه تا ۶ ماه و ۷۴ ضربه شلاق تعزیری تقلیل می‌یابد.</p> <p>نکته ۵- نکته ای دیگر به ذیل ماده ۱۰۴ ق.م.ا اضافه می‌گردد مبنی بر این که : تمامی جرایم تعزیری درجه ۵، ۶ و ۷ و ۸ ارتكابی توسط افراد زیر ۱۸ سال در صورتی که دارای بزه دیده باشند قابل گذشت به شمار می‌روند با توجه به این موضوع جرایمی که فاقد بزه دیده هستند مثل فرار یا غیبت از خدمت یا استعمال مواد مخدر، اگر افراد زیر ۱۸ سال مرتکب این جرایم شوند باید گفت این جرایم غیر قابل گذشت محسوب می‌گردند.</p> <p>نکته ۶- بر اساس ماده ۱۰۴ ق.م.ا(اصلاحی ۱۳۹۹) شروع و معاونت در تمام جرایم احصاء شده در این ماده (چه جرایمی که به صورت مطلق قابل گذشت هستند چه جرایمی که به صورت مشروط) قابل گذشت می‌باشند.</p>		

اصلاحیه	آدرس	
	صفحه	عنوان
<p>از سؤال ۳۲ تا انتهای سؤال و حتی از پاسخ سؤال ۳۲ تا انتها پاسخ ها اشتباه مشاهده می شود چون ویراستار کتاب و تنظیم کننده دچار اشتباه شده اند به چند دلیل : اول این که یک سؤال اصلاً جا افتاده و همین موضوع باعث شده در پاسخ ما با دو پاسخ سؤال ۳۲ مواجه باشیم لذا موارد اصلاحی به شرح ذیل اعلام می گردد:</p> <p>مابین سؤال ۳۱ و ۳۲ فطلی ص ۳۳۶ یک سؤال تحت عنوان سؤال ۳۲ جا افتاده به شرح ذیل</p> <p>سؤال ۳۲- کیف قاپی ۵ متر پس از ربودن کیف مسرووق منہ، توسط رهگذری متوقف و کیف ستانده می شود. وصف رفتار وی کدام است؟ (آزمون کارشناسی ارشد سراسری ۱۳۹۷)</p> <p>سؤال ۳۲ ص ۳۳۶ باید به سؤال ۳۳ تبدیل شود و به جای (آزمون کارشناسی ارشد سراسری ۱۳۹۷) ← (آزمون وکالت ۱۳۹۷) و پاسخ سؤال ۳۲ - گزینه الف صحیح است هم به ۳۳ تغییر پیدا کند یعنی یک پاسخ سؤال مانده به پایان پاسخ ها در صفحه ۳۳۹</p> <p>سؤال ۳۳ صفحه ۳۳۶ ← سؤال ۳۴</p>	<p>اصلاح سوالات و پاسخ بعد از ماده ۱۲۴ ق.م.ا</p>	<p>۳۳۱ الی ۳۳۹</p>
<p>نکته ۱- ماده ۱۳۴ ق.م.ا به واسطه قانون کاهش مجازات حبس تعزیری مصوب ۱۳۹۹ به شرح ذیل اصلاح گشته و قانونگذار ضابطه تعدد مادی را تغییر داده است:</p> <p>ماده ۱۳۴ (اصلاحی ۱۳۹۹/۲/۲۳) : در تعدد جرایم تعزیری، تعیین و اجرای مجازات به شرح زیر است :</p> <p>الف- هرگاه جرایم ارتكابی مختلف نباشد، فقط یک مجازات تعیین می شود و در این صورت، دادگاه می تواند مطابق ضوابط مقرر در این ماده که برای تعدد جرایم مختلف ذکر شده، مجازات را تشدید کند.</p> <p>ب- در مورد جرایم مختلف، هرگاه جرایم ارتكابی بیش از سه جرم نباشد، حداقل مجازات هریک از آن جرایم بیشتر از میانگین حداقل و حداکثر مجازات مقرر قانونی است.</p> <p>پ- چنان چه جرایم ارتكابی مختلف، بیش از سه جرم باشد، مجازات هر یک، حداکثر مجازات قانونی آن جرم است. در این صورت دادگاه می تواند مجازات هریک را بیشتر از حداکثر مجازات مقرر قانونی، تا یک چهارم آن تعیین کند.</p> <p>ت- در تعدد جرایم درجه هفت و درجه هشت با یکدیگر، حسب مورد مطابق مقررات این ماده اقدام می شود و جمع جرایم درجه هفت و درجه هشت با درجه شش و بالاتر سبب تشدید مجازات جرایم اخیر نمی شود. در جمع این جرایم با جرایم درجه شش و بالاتر، به طور جدا گانه برای جرایم درجه هفت و درجه هشت مطابق این ماده تعیین مجازات می شود و در هر صورت مجازات اشد قابل اجرا است.</p> <p>ث- در هر یک از بندهای فوق، فقط مجازات اشد مندرج در دادنامه قابل اجرا است و اگر مجازات اشد به یکی از علل قانونی تقلیل یابد یا تبدیل شود و یا به موجبی از قبیل گذشت شاکی خصوصی، نسخ مجازات قانونی یا مرور زمان غیر قابل اجرا گردد، مجازات اشد بعدی اجرا می شود و در این صورت میزان مجازات اجرا شده قبلی در اجرای مجازات اشد بعدی محاسبه می شود. آزادی مشروط، تعلیق اجرای مجازات و عفو در حکم اجرا است.</p> <p>ج- در هر مورد که مجازات قانونی فاقد حداقل یا حداکثر باشد، اگر جرایم ارتكابی بیش از سه جرم نباشد، دادگاه می تواند تا یک ششم و اگر بیش از سه جرم باشد تا یک چهارم به اصل آن اضافه کند.</p> <p>چ- در صورتی که در جرایم تعزیری، از رفتار مجرمانه واحد، نتایج مجرمانه متعدد حاصل شود، مرتکب به مجازات جرم اشد محکوم می شود.</p> <p>ح- هر گاه در قانون برای جرمی یکی از مصادیق مجازات های مندرج در مواد ۲۳ یا ۲۶ این قانون به عنوان مجازات اصلی مقرر شده باشد، آن مجازات در هر صورت اجرا می شود، حتی اگر مربوط به مجازات غیر اشد باشد. همچنین اگر مجازات اشد وفق ماده ۲۵ این قانون، فاقد آثار تبعی و مجازات خفیفتر دارای آثار تبعی باشد، علاوه بر مجازات اصلی اشد، مجازات تبعی مزبور نیز اجرا می شود.</p> <p>خ- در تعدد جرم در صورت وجود جهات تخفیف مجازات برای هر یک از جرایم، مطابق مواد ۳۷ و ۳۸ این قانون اقدام می شود.</p> <p>د- در صورتی که مجموع جرایم ارتكابی در قانون عنوان مجرمانه خاصی داشته باشد، مقررات تعدد جرم اعمال نمی شود و مرتکب به مجازات مقرر در قانون محکوم می شود.</p> <p>تبصره ۱- به موجب ماده ۱۲ قانون کاهش مجازات حبس تعزیری مصوب ۱۳۹۹/۲/۲۳ نسخ صریح شده است.</p> <p>تبصره ۲- به موجب ماده ۱۲ قانون کاهش مجازات حبس تعزیری مصوب ۱۳۹۹/۲/۲۳ نسخ صریح شده است.</p> <p>تبصره ۳- به موجب ماده ۱۲ قانون کاهش مجازات حبس تعزیری مصوب ۱۳۹۹/۲/۲۳ نسخ صریح شده است.</p> <p>تبصره ۴- به موجب ماده ۱۲ قانون کاهش مجازات حبس تعزیری مصوب ۱۳۹۹/۲/۲۳ نسخ صریح شده است.</p>	<p>ذیل ماده ۱۳۴ ق.م.ا</p> <p>۳۷۹</p>	

اصلاحیه	آدرس	
	صفحه	عنوان
<p>نکته ۲- نکته ۲ ذیل ماده ۱۳۴ ق.م.ا ص ۳۷۹ تا خط سوم قسمت (... مجازات عمل شود) باقی بماند و مابقی حذف و به جای آن موارد بند الف تا ج جایگزین می‌گردد.</p> <p>نکته ۳- نکته ۳ ذیل ماده ۱۳۴ ق.م.ا ص ۳۷۹ خط اول به جای <u>تبصره ۱ ماده ۱۳۴ ق.م.ا</u> \hookrightarrow <u>بند چ ماده ۱۳۴ ق.م.ا (اصلاحی ۱۳۹۹)</u> / در خط دوم به جای <u>این تبصره</u> \hookrightarrow این بند یعنی بند (چ) / در ص ۳۸۰ خط چهارم به جای <u>تبصره ۱ ماده ۱۳۴ ق.م.ا</u> \hookrightarrow <u>بند چ ماده ۱۳۴ ق.م.ا (اصلاحی ۱۳۹۹)</u> / در تیترو جدول هم به جای <u>تبصره ۱ ماده ۱۳۴ ق.م.ا</u> \hookrightarrow <u>بند چ ماده ۱۳۴ ق.م.ا (اصلاحی ۱۳۹۹)</u> / در جدول قسمت سمت چپ هم به جای <u>تبصره ۱ ماده ۱۳۴ ق.م.ا</u> \hookrightarrow <u>بند چ ماده ۱۳۴ ق.م.ا (اصلاحی ۱۳۹۹)</u></p> <p>نکته ۴- نکته ۴ ص ۳۸۰ در قسمت پایانی به جای شش ماه \hookrightarrow یک سال</p> <p>نکته ۵- نکته ۵ ص ۳۸۰ در قسمت پایانی به جای <u>تبصره ۱ ماده ۱۳۴ ق.م.ا</u> \hookrightarrow <u>بند چ ماده ۱۳۴ ق.م.ا (اصلاحی ۱۳۹۹)</u></p> <p>نکته ۶- نکته ۶ ص ۳۸۰ در قسمت پایانی به جای <u>تبصره ۲ ماده ۱۳۴ ق.م.ا</u> \hookrightarrow <u>بند «د» ماده ۱۳۴ ق.م.ا (اصلاحی ۱۳۹۹)</u></p> <p>نکته ۷- نکته ۹ حذف شود.</p> <p>نکته ۸- نکته ۱۲ در ص ۳۸۱ و ۳۸۲ در دو قسمت \leftarrow به جای <u>تبصره ۱ ماده ۱۳۴ ق.م.ا</u> \hookrightarrow <u>بند چ ماده ۱۳۴ ق.م.ا (اصلاحی ۱۳۹۹)</u></p> <p>نکته ۹- نکته ۱۳ در ص ۳۸۲ در خط سوم این نکته \leftarrow به جای <u>تبصره ۱ ماده ۱۳۴ ق.م.ا</u> \hookrightarrow <u>بند چ ماده ۱۳۴ ق.م.ا (اصلاحی ۱۳۹۹)</u></p> <p>نکته ۱۰- نکته ۱۵ در ص ۳۸۲ خط دوم از عبارت (... این مجازات ها) تا پایان حذف شود و به جای آن نوشته شود : در این مورد باید به بند ت ماده ۱۳۴ ق.م.ا (اصلاحی ۱۳۹۹) مراجعه کرد \hookrightarrow « در تعدد جرایم درجه هفت و درجه هشت با یکدیگر، حسب مورد مطابق مقررات این ماده اقدام می‌شود و جمع جرایم درجه هفت و درجه هشت با درجه شش و بالاتر سبب تشدید مجازات جرایم اخیر نمی‌شود. در جمع این جرایم با جرایم درجه شش و بالاتر، به طور جدا گانه برای جرایم درجه هفت و درجه هشت مطابق این ماده تعیین مجازات می‌شود و در هر صورت مجازات اشد قابل اجرا است. »</p>		
<p>سؤال ۲ ص ۳۸۵ گزینه الف تغییر یابد : (الف) برای هر دو تعیین مجازات شده و در هر صورت مجازات اشد قابل اجرا است. در پاسخ سؤال ۲ ص ۳۹۱ بنویسید : به استناد بند «ت» ماده ۱۳۴ ق.م.ا (اصلاحی ۱۳۹۹)</p> <p>در پاسخ سؤال ۳ ص ۳۹۱ بنویسید : گزینه «د» صحیح است به استناد بند «ت» ماده ۱۳۴ ق.م.ا (اصلاحی ۱۳۹۹)</p> <p>سؤال ۴ ص ۳۸۵ ابتدا در متن آن بعد از عبارت <u>در جرائم موجب تعزیر واژه (مختلف) ذکر شود</u> ص ۳۸۵ در ضمن گزینه د سؤال ۴ تغییر یابد : (د) مجازات اشد است که بیش از حداکثر مقرر قانونی است مشروط بر آن که از حداکثر تا یک چهارم آن تجاوز نکند. در پاسخ سؤال ۴ ص ۳۹۱ بنویسید : گزینه د صحیح است به استناد بند پ ماده ۱۳۴ ق.م.ا (اصلاحی ۱۳۹۹)</p> <p>در پاسخ سؤال ۱۶ ص ۳۹۲ نوشته شود \hookrightarrow گزینه د صحیح است با توجه به بند «ت» ماده ۱۳۴ ق.م.ا (اصلاحی ۱۳۹۹)</p> <p>در پاسخ سؤال ۱۸ ص ۳۹۲ به جای <u>تبصره ۱ ماده ۱۳۴ ق.م.ا</u> \hookrightarrow <u>بند چ ماده ۱۳۴ ق.م.ا (اصلاحی ۱۳۹۹)</u></p> <p>در پاسخ سؤال ۲۰ ص ۳۹۲ نوشته شود \hookrightarrow گزینه الف صحیح است با توجه به این که اولاً جرایم مختلف نیستند و هر دو سرقت می‌باشند و به استناد بند «الف» ماده ۱۳۴ ق.م.ا (اصلاحی ۱۳۹۹) فقط یک مجازات آن هم سرقت در منطقه زلزله زده که اشد است تعیین می‌شود.</p> <p>گزینه الف سوال ۲۲ ص ۳۸۸ تغییر یابد : حداقل مجازات هریک از این سه جرم بیشتر از میانگین حداقل و حداکثر مجازات مقرر قانونی است. و قاضی بعد از تعیین حداقل هر سه جرم مختار است از کمترین حداقل تا هر کدام از حداکثر ها که بدون تغییر مانده‌اند مجازات را تعیین کند.</p> <p>در پاسخ سؤال ۲۳ ص ۳۹۲ به جای <u>تبصره ۱ ماده ۱۳۴ ق.م.ا</u> \hookrightarrow <u>بند چ ماده ۱۳۴ ق.م.ا (اصلاحی ۱۳۹۹)</u></p> <p>در پاسخ سؤال ۲۷ ص ۳۹۲ نوشته شود \hookrightarrow گزینه ب صحیح است با توجه به این که جرایم ارتكابی مختلف نبوده و لذا شامل بند الف ماده ۱۳۴ ق.م.ا (اصلاحی ۱۳۹۹) می‌باشد.</p>	اصلاح سوالات و پاسخ بعد از ماده ۱۳۵ ق.م.ا	۳۸۵ الی ۳۹۳

اصلاحیه	آدرس	
	صفحه	عنوان
<p>سؤال ۲۸ حذف شود.</p> <p>در سؤال ۲۹ ص ۳۹۰ گزینه ب به این صورت تغییر یابد : حداقل مجازات هریک از این دو جرمی که دارای حداقل و حداکثر هستند بیشتر از میانگین حداقل و حداکثر مجازات مقرر قانونی است. و قاضی بعد از تعیین حداقل این دو جرم مختار است از کمترین حداقل تا هر کدام از حداکثرها که بدون تغییر مانده اند مجازات را تعیین کند. و سپس به مجازاتی که فاقد حداقل و حداکثر است می‌تواند تا یک ششم به اصل آن اضافه نماید و سپس می‌تواند مجازات را از بین آن‌ها تعیین نماید.</p> <p>و در پاسخ سؤال ۲۹ هم بنویسید : گزینه ب صحیح است مستند به بند ب و ج ماده ۱۳۴ ق.م.ا (اصلاحی ۱۳۹۹)</p> <p>در پاسخ سؤال ۳۰ ص ۳۹۳ نوشته شود که گزینه ج صحیح است به استناد تعدد نتیجه و بند ج ماده ۱۳۴ ق.م.ا (اصلاحی ۱۳۹۹)</p>		
<p>نکته ۱- ماده ۱۳۷ ق.م.ا به واسطه قانون کاهش مجازات حبس تعزیری مصوب ۱۳۹۹ به شرح ذیل اصلاح گشته و قانونگذار تا حدودی ضابطه تکرار جرم در جرایم تعزیری را تغییر داده است که</p> <p>(ماده ۱۳۷ (اصلاحی ۱۳۹۹/۲/۲۳) : هر کس به علت ارتکاب جرم عمدی به موجب حکم قطعی به یکی از مجازات‌های تعزیری از درجه یک تا درجه پنج محکوم شود و از تاریخ قطعیت حکم تا حصول اعاده حیثیت یا شمول مرور زمان اجرای مجازات، مرتکب جرم عمدی تعزیری درجه یک تا شش گردد، حداقل مجازات جرم ارتكابی میانگین بین حداقل و حداکثر مجازات قانونی آن جرم است و دادگاه می‌تواند وی را به بیش از حداکثر مجازات تا یک چهارم آن محکوم کند.)</p> <p>نکته ۲- نکته ۲ ذیل ماده ۱۳۷ ق.م.ا ص ۳۹۵ به شکل زیر تغییر یابد :</p> <p>نکته ۲- پیشینه محکومیت به جرایم تعزیری از درجه ۶ و ۷ و ۸ در تحقق وصف تکرار تأثیر گذار نیست.</p> <p>نکته ۳- نکته ۴ ص ۳۹۵ در انتهای این نکته این عبارت داخل پرانتز(اضافه شود که (شاید به همین علت قانونگذار در قانون کاهش مجازات حبس تعزیری ۱۳۹۹ و اصلاح ماده ۱۳۷ ق.م.ا حکم قطعی جرایم تعزیری درجه ۱ تا ۵ را مشمول حکم قرار داده است.)</p>	ذیل ماده ۱۳۷ ق.م.ا	۳۹۵
<p>نکته ۱- ماده ۱۳۹ ق.م.ا به واسطه قانون کاهش مجازات حبس تعزیری مصوب ۱۳۹۹ به شرح ذیل اصلاح گشته و قانونگذار ضابطه تخفیف در تکرار جرم را به ماده ۳۷ و ۳۸ ق.م.ا ارجاع داده است. که</p> <p>(ماده ۱۳۹ (اصلاحی ۹۹/۲/۲۳): در تکرار جرایم تعزیری، در صورت وجود جهات تخفیف مطابق مواد ۳۷ و ۳۸ این قانون اقدام می‌شود. تبصره - چنان چه مرتکب دارای سه فقره محکومیت قطعی مشمول مقررات تکرار جرم یا بیشتر از آن باشد، مقررات تخفیف اعمال نمی‌شود.)</p> <p>نکته ۲- نکته ۱ خط اول و فعل است در ابتدای خط دوم باقی بماند و مابقی مطالب این نکته حذف شود و بعد در ادامه نکته بعد از فعل است بنویسید که قانونگذار در قانون کاهش مجازات حبس تعزیری ۱۳۹۹ و اصلاح ماده ۱۳۹ ق.م.ا در بحث تخفیف تکرار جرم به قاضی اختیار تقلیل یا تبدیل را داده است.</p> <p>نکته ۳- در ابتدای نکته ۳ بنویسید ماده ۶۶۶ ق.تعزیرات ۱۳۷۵ به واسطه ماده ۱۵ قانون کاهش مجازات حبس تعزیری ۱۳۹۹ نسخ صریح شده است.</p>	ذیل ماده ۱۳۹ ق.م.ا	۳۹۶
<p>در پاسخ سؤال ۵ ص ۴۰۲ بنویسید : گزینه «الف» صحیح است به استناد بند «خ» ماده ۱۳۴ ق.م.ا + ماده ۱۳۹ ق.م.ا (هر دو اصلاحی ۱۳۹۹)</p> <p>گزینه الف سؤال ۱۵ ص ۴۰۰ به این شکل تغییر کند : بیش از ۳ سال تا سه سال و نه ماه حبس</p> <p>در پاسخ سؤال ۱۵ ص ۴۰۳ بنویسید : گزینه الف صحیح است با توجه به ماده ۱۳۷ ق.م.ا (اصلاحی ۱۳۹۹)</p> <p>گزینه ج سؤال ۱۹ ص ۴۰۱ به این شکل تغییر کند : دادگاه می‌تواند مطابق ماده ۳۷ و ۳۸ ق.م.ا عمل نماید.</p> <p>پاسخ سؤال ۳۴ الی ۴۰ به دلیل اشتباه ویراستار و تایپست جا افتاده است :</p> <p>سؤال ۳۴ - گزینه ج صحیح است با توجه به ماده ۱۴۶ ق.م.ا</p>	اصلاح سوالات و پاسخ بعد از ماده ۱۳۹ ق.م.ا	۳۹۸ الی ۴۰۴
	اصلاح پاسخ سوالات بعد از ماده ۱۵۹ ق.م.ا	۴۴۹

اصلاحیه	آدرس	
	عنوان	صفحه
<p>سؤال ۳۵- گزینه د صحیح است جنون عامل رافع مسئولیت می‌باشد.</p> <p>سؤال ۳۶- گزینه ج صحیح است باتوجه به تبصره ۱ ماده ۱۵۶ ق.م.ا</p> <p>سؤال ۳۷- گزینه ب صحیح است.</p> <p>سؤال ۳۸- گزینه ب صحیح است. مستند به تبصره ۲ ماده ۱۳ ق.آ.د.ک</p> <p>سؤال ۳۹- گزینه ج صحیح است. با توجه به ماده ۱۵۰ ق.م.ا</p> <p>سؤال ۴۰- باید به ص ۱۱۲ بعد از ماده ۲۲ ق.م.ا منتقل شود با این حال پاسخ گزینه الف صحیح است</p>		

جدول درجه و مجازات‌های جرایم قابل گذشت در قانون تعزیرات ۱۳۷۵

طبق قانون کاهش مجازات حبس تعزیری مصوب ۱۳۹۹

ردیف	ماده قانونی	عنوان مجرمانه	میزان مجازات
۱	ماده ۵۳۶ قانون تعزیرات	جعل در اسناد عادی و استفاده از سند مجعول	۳ ماه تا ۱ سال حبس یا ۳ تا ۱۲ میلیون ریال جزای نقدی
۲	ماده ۵۹۶ قانون تعزیرات	سوءاستفاده از ضعف نفس اشخاص ارتكابی توسط ولی / وصی / قیم - ارتكابی توسط غیر اشخاص فوق	۱/۵ سال تا ۳/۵ سال حبس ۳ ماه تا ۱ سال حبس و ۱ تا ۱۰ میلیون ریال جزای نقدی
۳	ماده ۶۰۸ قانون تعزیرات	توهین به افراد عادی	جزای نقدی درجه ۶
۴	ماده ۶۰۹ قانون تعزیرات	توهین به مأموران دولتی / رسمی / مقامات	۴۵ روز تا ۳ ماه حبس یا تا ۷۴ ضربه شلاق یا ۵۰ هزار تا یک میلیون ریال جزای نقدی
۵	ماده ۶۲۲ قانون تعزیرات	سقط جنین زن حامله به واسطه آذیت و آزار یا ضرب	۶ ماه تا ۱/۵ سال حبس
۶	ماده ۶۳۲ قانون تعزیرات	امتناع از استرداد طفل به اشخاص ذی‌حق در موقع مطالبه	۴۵ روز تا ۳ ماه حبس یا از یک میلیون و پانصد هزار ریال تا سه میلیون ریال جزای نقدی
۷	ماده ۶۳۳ قانون تعزیرات	رها نمودن طفل یا شخصی که قادر به محافظت از خود نمی‌باشد در محل خالی از سکنه	۴۵ روز تا ۱ سال حبس یا جزای نقدی از ۳ تا ۱۲ میلیون ریال ۴۵ روز تا ۶ ماه حبس یا جزای نقدی ۱/۵ تا ۶ میلیون ریال
۸	ماده ۶۴۱ قانون تعزیرات	ایجاد مزاحمت با تلفن یا دستگاه‌های مخابراتی	۱۵ روز تا سه ماه حبس
۹	ماده ۶۴۷ قانون تعزیرات	فريب در ازدواج	۳ ماه تا یک سال حبس
۱۰	ماده ۶۴۸ قانون تعزیرات	افشا اسرار شغلی یا حرفه‌ای در غیر موارد قانونی	۴۵ روز تا ۶ ماه حبس یا ۱۵۰ تا ۶۰۰ هزار تومان جزای نقدی
۱۱	ماده ۶۶۸ قانون تعزیرات	أخذ نوشته یا سند یا امضاء یا مهر یا تهدید و الزام دیگران به دادن این موارد	۴۵ روز تا یک سال حبس و تا ۷۴ ضربه شلاق
۱۲	ماده ۶۶۹ قانون تعزیرات	تهدید	۱ ماه تا ۱ سال حبس یا شلاق تا ۷۴ ضربه شلاق
۱۳	ماده ۶۷۳ قانون تعزیرات	سوء استفاده از سفید مهر و سفید امضاء	۶ ماه تا ۱/۵ سال حبس
۱۴	ماده ۶۷۴ قانون تعزیرات	خیانت در امانت	۳ ماه تا ۱/۵ سال حبس
۱۵	ماده ۶۷۶ قانون تعزیرات	احراق عمدی سایر اشیاء منقول متعلق به دیگری	۳ ماه تا ۱/۵ سال حبس
۱۶	ماده ۶۷۷ قانون تعزیرات	تخریب عمدی با میزان خسارت بیش از یکصد میلیون ریال	۳ ماه تا ۱/۵ سال حبس
۱۷	ماده ۶۷۹ قانون تعزیرات	از بین بردن یا ناقص کردن حیوانات حلال گوشت دیگری یا حیوانات شکار ممنوع	۴۵ روز تا ۳ ماه حبس یا ۱۵۰ هزار تومان تا ۳۰۰ هزار تومان جزای نقدی
۱۸	ماده ۶۸۲ قانون تعزیرات	سوزاندن یا اتلاف اسناد تجاری و غیرتجاری غیردولتی دیگری منتهی به ضرر	۴۵ روز تا یک سال حبس
۱۹	ماده ۶۸۴ قانون تعزیرات	تخریب محصول یا تاکستان یا باغ دیگری	۳ ماه تا ۱/۵ سال حبس
۲۰	ماده ۶۸۵ قانون تعزیرات	از بین بردن یا قطع اصله نخل خرما	۴۵ روز تا سه ماه حبس یا ۱۵۰ هزار تومان تا ۳۰۰ هزار تومان جزای نقدی یا هر دو مجازات
۲۱	ماده ۶۹۰ قانون تعزیرات	تصرف عدوانی، مزاحمت ملکی، ممانعت از حق صرفاً چنانچه نسبت به املاک و اراضی متعلق به اشخاص حقوقی باشد.	۱۵ روز تا ۶ ماه حبس
۲۲	ماده ۶۹۲ قانون تعزیرات	تصرف ملک دیگری به قهر یا غلبه	۱۵ روز تا ۶ ماه حبس
۲۳	ماده ۶۹۳ قانون تعزیرات	تصرف عدوانی، مزاحمت و ممانعت از حق مجدد پس از محکومیت به	سه ماه تا یک سال حبس

ردیف	ماده قانونی	عنوان مجرمانه	میزان مجازات
		موارد فوق یا خلع ید و اجرای آن	
۲۴	ماده ۶۶۹۴ قانون تعزیرات	ورود به عنف یا تهدید به منزل یا مسکن غیر چنانچه دو نفر بوده و حداقل یکی حامل سلاح باشد	سه ماه تا ۱/۵ سال حبس ۶ ماه تا ۳ سال حبس
۲۵	ماده ۶۹۷ قانون تعزیرات	نسبت دادن جرم غیر قابل اثبات به کسی در نطق یا بوسیله اوراق چاپی یا خطی یا درج در روزنامه	۱۵ روز تا شش ماه حبس
۲۶	ماده ۶۹۸ قانون تعزیرات	نشر اکاذیب	۳ ماه تا ۱/۵ سال حبس یا تا ۷۴ ضربه شلاق
۲۷	ماده ۶۹۹ قانون تعزیرات	متعلق به دیگری قلمداد کردن آلات و ادات جرم یا اشیایی که موجب اتهام فرد می شود.	۳ ماه تا ۱/۵ سال حبس یا تا ۷۴ ضربه شلاق
۲۸	ماده ۷۰۰ قانون تعزیرات	هجو نمودن دیگری یا انتشار هجویه	۱۵ روز تا ۳ ماه حبس
۲۹	ماده ۷۱۶ قانون تعزیرات	ایراد صدمه بدنی غیر عمدی ناشی از بی احتیاطی در رانندگی منجر به نقصان یا ضعف دائم یکی از منافع یا یکی از اعضای ایراد صدمه بدنی غیر عمدی ناشی از بی احتیاطی در امر رانندگی	۱ ماه تا ۳ ماه حبس
۳۰	ماده ۷۱۷ قانون تعزیرات	ایراد صدمه بدنی غیر عمدی ناشی از بی احتیاطی در امر رانندگی	۱۵ روز تا ۷۵ روز حبس
۳۱	ماده ۷۴۴ قانون تعزیرات یا ماده ۱۶ قانون جرایم رایانه ای	هتک حیثیت دیگری با سامانه رایانه ای یا مخابراتی هتک حیثیت دیگری به صورت مستهجن	۴۵ روز تا ۱ سال حبس یا جزای نقدی از ۵ تا ۴۰ میلیون ریال یا هر دو ۱ سال حبس و ۴ میلیون تومان جزای نقدی